

USAID

NGA POPULLI AMERIKAN
OD AMERIČKOG NARODA

PULS JAVNOSTI

XX

Maj 2021

Stavovi izraženi u ovom dokumentu su stavovi ispitanika na anketi i ne predstavljaju nužno stavove UNDP-a ni USAID-a.

Sadržaj:

Rezime	7
Ključni indikatori Pulsa javnosti	9
Politički pravac Kosova	10
Lična bezbednost	12
Indeksi Demokratizacije i Ekonomskog Poverenja	13
Ekonomski pravac	17
Glavni problemi sa kojima se trenutno suočava Kosovo	18
Regrutovanje na osnovu zasluga u javnom i privatnom sektoru	20
Percepcije o korupciji velikih razmera	22
Stavovi prema glasanju	25
Životna sredina	29
COVID-19	32
Metodologija	36
Ponderisanje ukupne populacije	36
Izračunavanje indeksa	37

Lista tabela

Tabela 1 Zadovoljstvo ispitanika ključnim izvršnim, zakonodavnim i pravosudnim institucijama na Kosovu	10
Tabela 2 Analiza trenda ID komponenti	15
Tabela 3 Analiza trenda IEP komponenti	16
Tabela 4 Percepcije prevalencije korupcije velikih razmera u javnim i međunarodnim institucijama na Kosovu	23

Lista slika

Slika 1 Zadovoljstvo ispitanika političkim pravcem Kosova	11
Slika 2 Procenat ispitanika koji bi se pridružili političkim protestima	12
Slika 3 Percepcija ispitanika o bezbednosti	13
Slika 4 Indeksi demokratizacije i ekonomskog poverenja	13
Slika 5 Zadovoljstvo ekonomskim pravcem Kosova	17
Slika 6 Percepcija glavnih problema sa kojima se Kosovo trenutno suočava	19
Slika 7 Percepcija uloge meritokratije u zapošljavanju u javnom sektoru	21
Slika 8 Percepcija uloge meritokratije u zapošljavanju u javnom sektoru naspram privatnog sektora	22
Slika 9 Razlozi ispitanika koji ocenjuju stepen korupcije na Kosovu	24
Slika 10 Percepcija ispitanika o tome da li njihov glas može da promeni situaciju na Kosovu	25
Slika 11 Percepcija muškaraca i žena o tome da li njihov glas može da promeni situaciju na Kosovu	26
Slika 12 Percepcija različitih zajednica o tome da li njihov glas može da promeni situaciju na Kosovu	27
Slika 13 Verovatnoća ispitanika da glasaju ako bi se izbori održali uskoro	27
Slika 14 Verovatnoća ispitanika da glasaju i preferencije glasanja, podaci podeljeni prema etničkoj pripadnosti	28
Slika 15 Svest ispitanika o pravu da žive u zdravom čistom okruženju	29
Slika 16 Svest ispitanika o pravu da žive u zdravom i čistom okruženju, podaci podeljeni prema etničkoj pripadnosti	30
Slika 17 Svest ispitanika o potencijalnim pretnjama po njihovo zdravlje i zdravlje njihove porodice	31
Slika 18 Svest ispitanika o potencijalnim pretnjama po njihovo zdravlje i zdravlje njihovih porodica, podaci podeljeni prema etničkoj pripadnosti	32
Slika 19 Uticaj COVID-19 na ekonomsko blagostanje i na fizičko i mentalno zdravlje	33
Slika 20 Uticaj COVID-19 na ekonomsko blagostanje i na fizičko i mentalno zdravlje, podaci podeljeni prema etničkoj pripadnosti	34
Slika 21 Zadovoljstvo odgovorom javnih institucija na krizu koju je stvorio COVID-19	35
Slika 22 Zadovoljstvo odgovorom javnih institucija na krizu koju je stvorio COVID-19, podaci podeljeni prema etničkoj pripadnosti	35

Rezime

Pregled Pulsa javnosti pruža pregled rezultata o deset ključnih pokazatelja iz ankete javnog mnjenja koje se sprovode dva puta godišnje sa ispitanicima na Kosovu.¹ Ovaj 20-ti izveštaj o Pulsu javnosti je zasnovan na anketi sprovedenoj od 12. do 25. maja 2021. godine, u kojoj je učestvovalo 1.307 ispitanika iz svih etničkih zajednica na Kosovu. Podaci i pokazatelji ankete razvrstani su prema etničkoj pripadnosti i polu kako bi se dobili detaljni podaci o razlikama u percepciji i razvojnim problemima sa kojima se suočava narod na Kosovu.

Rezultati ankete javnog mnjenja iz maja 2021. godine ističu značajno povećanje zadovoljstva ljudi učinkom ključnih izvršnih, zakonodavnih i pravosudnih institucija na Kosovu u poređenju sa prethodnom anketom sprovedenom u decembru 2020. godine. Zadovoljstvo učinkom Izvršne vlasti je zabeleženo na 59,1%, što je povećanje od 37,8 procentnih poena u odnosu na anketu iz decembra 2020.godine kada je iznosila 21,3%. Štaviše, nivo zadovoljstva radom Premijera beleži se na 59,5% (23% u decembru 2020), dok je nivo predsednika Skupštine Kosova porastao sa 46,7% u decembru 2020, na 59,2% u maju 2021.godine. Najveći nivo zadovoljstva je zabeležen radom predsednika Kosova sa stopom zadovoljstva od 63,7%, u poređenju sa 33,9% zabeleženom u decembru 2020.godine. Indeks Demokratizacije (ID) povećan je za 0,26 poena (1,58) u poređenju sa decembrom 2020. godine, kada je iznosio 1,32 poena. Indeks Ekonomskog Poverenja (IEP) takođe se povećao od decembra 2020. godine (0,84) i iznosi 1,49 poena, što ukazuje na značajan porast poverenja ljudi u ekonomsku perspektivu Kosova. I ID i IEP mere se na skali od 0 poena (minimalno) do 3 poena (maksimalno), pri čemu se vrednosti ispod 1,5 smatraju negativnim, dok one iznad 1,5 pokazuju pozitivan stav većine ljudi u pogledu demokratizacije i ekonomskog indeksa.

Nešto veći broj ispitanika nego u decembru 2020. godine je spremno da protestuje iz političkih razloga. Ukupno 36,7% ispitanika bilo bi spremno da protestuje iz političkih razloga u maju 2021.godine u poređenju sa 30,6% u decembru 2020. godine. Podaci podeljeni prema etničkoj pripadnosti takođe pokazuju porast spremnosti za protest među 39,5% kosovskih Albanaca (31,2% u decembru 2020. godine), 23,3% kosovskih Srba (19,2% u decembru 2020. godine) i 32,3% pripadnika ostalih kosovskih zajednica (26,9% u decembru 2020. godine) (Aškalije, Bošnjaci, Egipćani, Goranci, Romi i Turci). Dok je najveći procenat kosovskih Srba (47,6%) ravnodušno u pogledu političkog usmeravanja Kosova, 35,7% kosovskih Albanaca je nezadovoljnotrenutnim političkim pravcem u poređenju sa 60,6% u decembru 2020. godine, dok je 37,3% pripadnika ostalih kosovskih zajednica zadovoljno ili veoma zadovoljno političkim pravcem Kosova.

Rezultati ispitivanja javnog mnjenja Pulsa javnosti XX takođe pokazuju značajan porast osećaja sigurnosti među ispitanicima, sa 76,4% koji se osećaju bezbedno kada su napolju, u poređenju sa 68,4% zabeleženim u decembru 2020. godine. Podaci razvrstani po polu pokazuju da je osećaj sigurnosti isti za žene (76,7%) i muškarce (76%). Osećaj sigurnosti među kosovskim Srbima smanjio se za 11,3 procentnih poena, pri čemu se 34,8% oseća bezbedno u maju 2021.godine u poređenju sa 46,1% u decembru 2020. godine. Najveći osećaj bezbednosti beleže pripadnici drugih kosovskih zajednica, a 85% se oseća sigurno kad izađe na ulicu.

Anketa Pulsa javnosti iz maja 2021. godine je takođe istražila najveće probleme sa kojima se Kosovo trenutno suočava. Rezultati pokazuju promenu u odnosu na prethodnu anketu u tri

¹ Za UNDP, reference na Kosovo shvatiće se u kontekstu Rezolucije 1244 Saveta Bezbednosti.

glavna pitanja koja utiču na socijalno blagostanje: korupcija povezana problemima urbanog prostora. Tri glavna problema prijavljena tokom ovog istraživanja su nezaposlenost (34,3%), siromaštvo (19,3%) i korupcija (9,3%), dok su nezaposlenost, siromaštvo i problemi urbanog prostora bile glavne tri zabrinutosti u decembru 2020. godine. U poređenju sa aprilom 2020. godine, korupcija (23,5%) je pala za 14,2 procentnih poena.

Kosovski Srbi smatraju nezaposlenost (16,7%), javnu i ličnu bezbednost (14,8%) i probleme urbanog prostora (12,9%) kao tri najhitnija pitanja, dok je za ostale kosovske zajednice najveći problem nezaposlenost (51,2%), praćeno siromaštvom (18,9%) i snabdevanje energijom (11,4%). Za kosovske Albance, nezaposlenost (33,7%), siromaštvo (19,6%) i korupcija (9,6%) su tri glavna problema na Kosovu. Ukupno 76% ispitanika smatra da se zapošljavanje u javnim institucijama na Kosovu ne zasniva na zaslugama, za razliku od decembra 2020. godine kada je 78,1% verovalo da je to slučaj. U proseku, 25% ispitanika tvrdi da korupciju većih razmera opaža u javnim i međunarodnim institucijama na Kosovu, što je pad od oko 3 procentnih poena u odnosu na decembar 2020. godine, ali je porast od 4,3 procentnih poena u odnosu na april 2020. godine (20,7) kada je anketa Pulsa javnosti zabeležila najnižu percepciju korupcije velikih razmera.

Što se tiče prava na život u zdravom okruženju, 16,1% ispitanika je reklo da zna puno o toj temi, dok oko 32,7% njih je tvrdilo da ima prosečno znanje, a 36% ispitanika malo zna o ovoj temi. Ukupno 15,2% ispitanika je reklo da nema saznanja o svom pravu na život u čistoj i zdravoj okolini, što je pad od 12,2 procentnih poena u odnosu na (27,4%) u decembru 2020. godine.

Ovaj pregled takođe pruža podatke o stavovima naroda Kosova prema glasanju i podatke o uticaju COVID-19 na ekonomsko blagostanje, fizičko zdravlje i mentalno zdravlje ispitanika, kao i njihovo zadovoljstvo merama koje su preduzele kosovske institucije da spreči širenje COVID-19. Dodatni podaci dobijeni ovom i prethodnim anketama biće dostupni na [Platformu vizualizacije podataka Pulsa javnosti i podataka ASKData](#).² UNDP globalno podržava borbu protiv pandemije i intervencije specifične za zemlje u razvoju kako bi se zadovoljile potrebe zemalja u kojima UNDP deluje. Na Kosovu je UNDP sproveo tri procene socio-ekonomskog uticaja COVID-19 kako bi pomogao Kosovu i međunarodnim institucijama da odgovore na izazove izazvane krizom COVID-19.

² Platforma vizualizacije podataka: <http://unkt.org/public-pulse/>. ASKData je platforma Kosovske agencije za statistiku

Ključni indikatori

Pulsa javnosti

Rezultati ankete Pulsa javnosti iz maja 2021. godine pokazuju znatan porast nivoa zadovoljstva u svim kosovskim institucijama u poređenju sa istraživanjem javnog mnjenja sprovedenim u decembru 2020. godine. U proseku je 51,4% ispitanika zadovoljno radom centralnih kosovskih institucija u poređenju sa 27,5 % u decembru 2020 godine. Ovo predstavlja najvišu stopu zadovoljstva učinkom centralnih kosovskih institucija koje je ikad zabeležio Puls javnosti.

Konkretno, zadovoljstvo radom Predsednika Kosova (63,7%) poraslo je za 29,2 procentnih poena od decembra 2020. godine kada je zabeleženo 33,9%. Zadovoljstvo radom Premijera (59,5%) poraslo je za 36,5 procentnih poena u odnosu na decembar 2020. godine, kada je zabeleženo 23%, ali je niže nego u aprilu 2020. godine, kada je zabeleženo 65,4%. Zadovoljstvo radom Izvršne vlasti (59,1%) poraslo je za 37,8 procentnih poena u odnosu na decembar 2020. godine kada je iznosilo 21,3%. Nivo zadovoljstva radom Predsednika skupštine (59,2%) povećan je za 12,5 procentnih poena u odnosu na decembar 2020. godine kada je iznosio 46,7%, ali je niži u odnosu na april 2020. godine za 13,2 procentnih poena. Zadovoljstvo radom Skupštine Kosova (52,9%) poraslo je za 30,3 procentnih poena u poređenju sa decembrom 2020. godine kada je iznosilo 22,6%. Vredi napomenuti da je nivo zadovoljstva radom Skupštine Kosova veći nego u aprilu 2020. godine (33,4%) za 19,5 procentnih poena.

Sličan rast nivoa zadovoljstva beleži se u većini drugih institucija. Na primer, sudovi su dobili najveći nivo zadovoljstva koji je ikad zabeležio Puls javnosti, sa 34,6% ispitanika koji su bili zadovoljni radom sudova. U decembru i aprilu 2020. godine zadovoljstvo sudovima iznosilo je 23%, odnosno 24,8%. Nivo zadovoljstva tužilaštvom (30,8%) najviši je od novembra 2018. godine (35,3%) i veći je nego u decembru 2020. godine (23%) i aprilu 2020. godine (22,3%). Obe institucije pokazuju stalni porast zadovoljstva građana u poređenju sa novembrom 2019. godine (13,6% i 14,2% respektivno) i majem 2019. godine (18,7% i 16,4% respektivno).

³Tokom protekle godine, Kosovo je imalo tri različite Izvršne vlasti: nakon što je 25. marta 2020. održano uspešno izglasavanje nepoverenja Izvršnoj vlasti na čelu sa g. Aljbinom Kurtijem, nova Izvršna vlast na čelu sa g. Avdullahom Hotijem izglasana je 3. juna 2020. godine. Skupština Kosova 22. marta 2021. godine, nakon opštih izbora održanih 14. februara 2021. godine, izabrala je novu Izvršnu vlast na čelu sa g. Kurtijem.

Tabela 1. Zadovoljstvo ispitanika ključnim izvršnim, zakonodavnim i pravosudnim institucijama na Kosovu

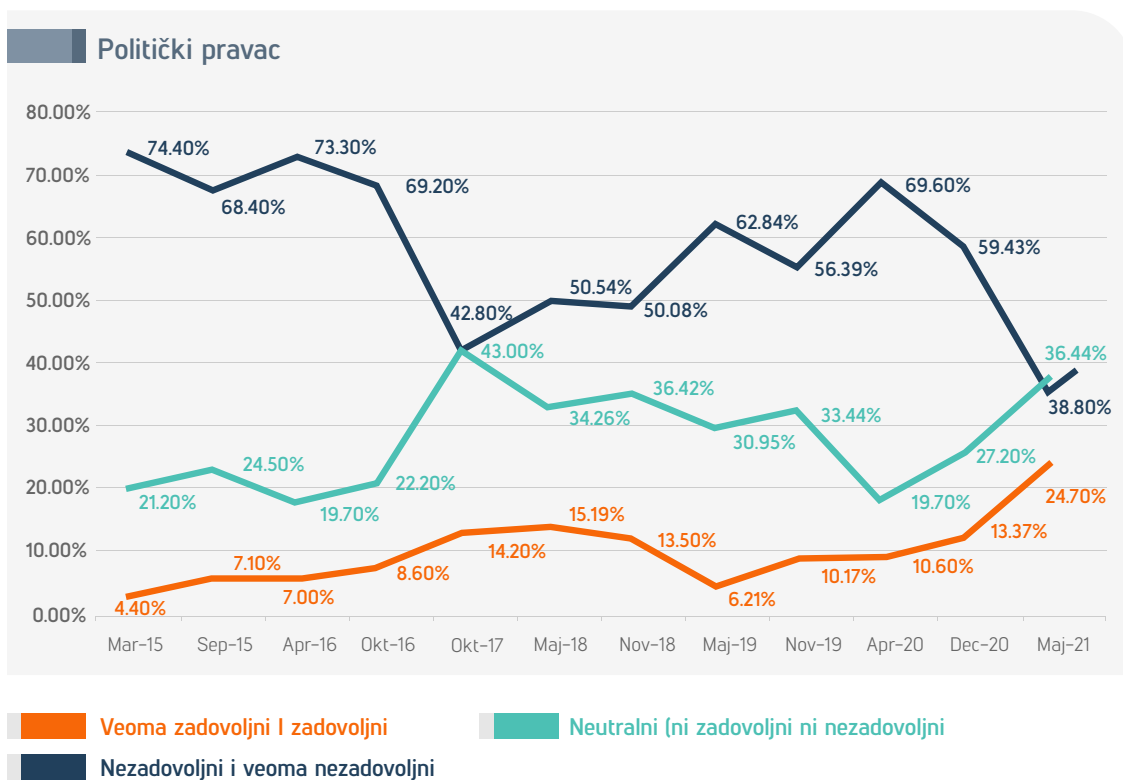
Politički Indikatori		Mar -15	Sep -15	Apr -16	Okt -16	Okt -17	Maj -18	Nov -18	Maj -19	Nov -19	Apr -20	Dec -20	Maj -21	Trend
Zadovoljstvo izvršnom vlašću	Vlada	18.10%	17.30%	17.80%	20.20%	32.40%	30.00%	31.30%	17.70%	14.40%	60.70%	21.30%	59.10%	
	Premijer	23.60%	14.60%	18.30%	19.70%	42.30%	33.20%	35.10%	36.50%	20.70%	65.40%	23.00%	59.50%	
Zadovoljstvo zakonodavstvom	Parlament	19.30%	19.90%	17.30%	18.90%	31.70%	32.90%	36.10%	19.60%	18.60%	33.40%	22.60%	52.90%	
	Predsednik parlamenta	20.10%	19.80%	24.30%	24.90%	36.00%	31.50%	36.30%	23.60%	20.50%	72.40%	46.70%	59.20%	
Zadovoljstvo predsednikom	Predsednik	30.20%	30.40%	45.70%	25.50%	37.60%	39.10%	38.40%	20.40%	21.20%	18.70%	33.90%	63.70%	
Zadovoljstvo sudstvom	Sud	17.20%	13.90%	18.40%	22.10%	36.90%	31.20%	37.80%	18.70%	13.60%	24.80%	23.00%	34.60%	
	Tužilaštvo	17.00%	12.80%	16.90%	16.30%	33.10%	29.90%	35.30%	16.40%	14.20%	22.30%	23.00%	30.80%	

Politički pravac Kosova

Broj ljudi koji su zadovoljni političkim pravcem Kosova povećao se skoro dvostruko u poređenju sa anketom javnog mnjenja iz decembra 2020. godine i predstavlja najviši nivo zadovoljstva političkim smerom Kosova ikad zabeležen na anketama javnog mnjenja Pulsa javnosti. Ukupno 24,7% je zadovoljno političkim pravcem Kosova za razliku od 13,4% u decembru 2020.godine i 10,6% u aprilu 2020. godine. Shodno tome, broj nezadovoljnih političkim pravcem Kosova znatno je smanjen, pokazujući najniži nivo nezadovoljstva ikada zabeležen anketom Pulsa javnosti, pri čemu je 36,4% bilo nezadovoljno nasuprot 59,4% u decembru 2020. godine i 69,6% u aprilu 2020. godine. Međutim, povećali su se i oni koji su ravnodušni u pogledu kosovskog političkog pravca, sa 38,8% neutralnih naspram 27,2% u decembru 2020. godine i 19,7% u aprilu 2020. godine.

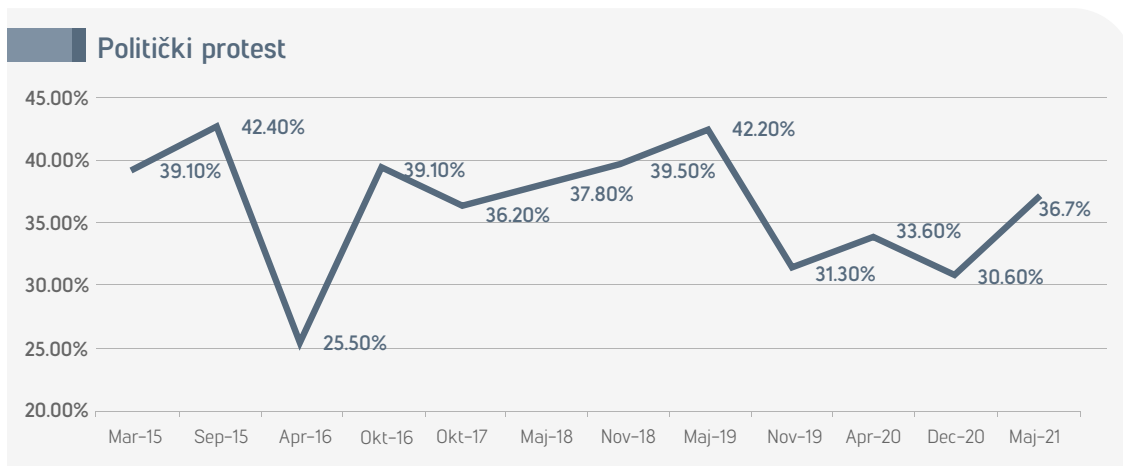
Podaci razvrstani po polu pokazuju da su muškarci nešto zadovoljniji (25,5%) političkim pravcem Kosova nego žene (24%). Istovremeno, procenat muškaraca koji su nezadovoljni (38,5%) političkim pravcem Kosova je znatno veći od procenta žena (33,7%). Podaci koji su etnički razvrstani pokazuju da se najveći nivo zadovoljstva nalazi među ostalim kosovskim zajednicama (37,3%), zatim kosovskim Albancima (27,9%) i kosovskim Srbima (9,1%). Shodno

tome, najveći nivo nezadovoljstva nalazi se među kosovskim Srbima (42,8%), zatim kosovskim Albancima (35,7%) i pripadnicima drugih kosovskih zajednica (27,8%). Procenat onih koji su neutralni je prilično visok, s tim što je 47,6% kosovskih Srba, 35,7% kosovskih Albanaca i 34,8% ostalih kosovskih zajednica neutralno u oceni kosovskog političkog pravca.

Slika 1. Zadovoljstvo ispitanika političkim pravcem Kosova

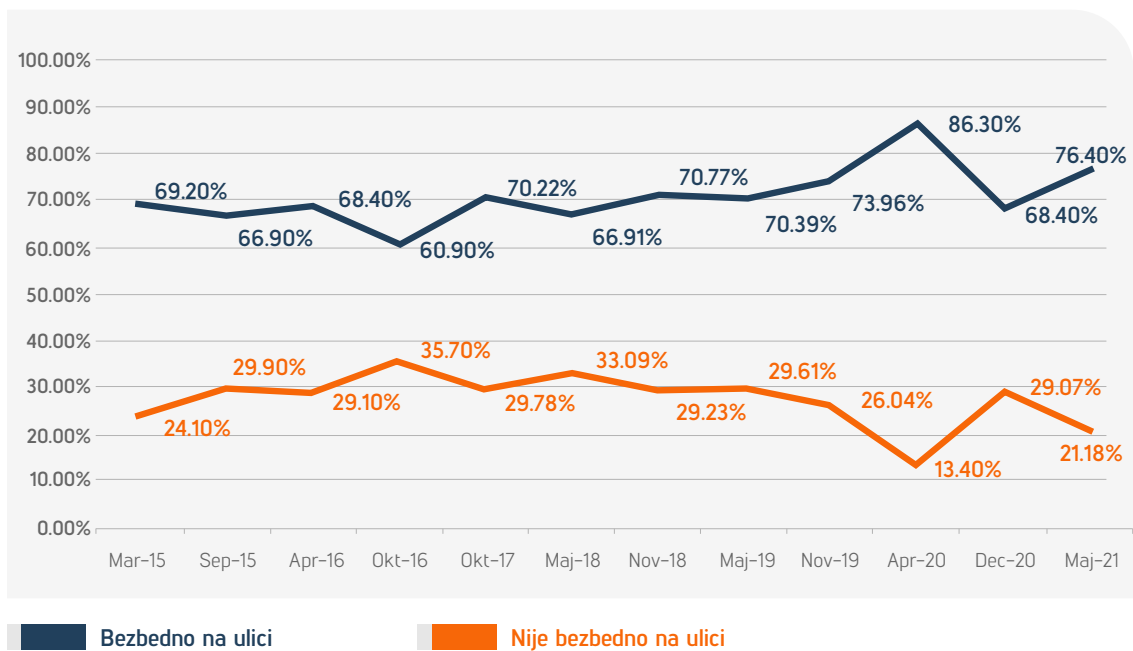
Ukupno 36,7% ispitanika spremno je da se pridruži političkom protestu, što predstavlja blagi porast od decembra 2020. godine (30,6%), aprila 2020. godine (33,6%) i od novembra 2019. godine (31,3%), ali niže nego od maja 2019. godine (42,2%). Podaci koji su etnički razvrstani pokazuju da su kosovski Albanci voljniji da protestuju od kosovskih Srba i članova drugih kosovskih zajednica. Konkretno, 39,5% kosovskih Albanaca spremno je da protestuje za razliku od 23,3% kosovskih Srba i 32,3% pripadnika drugih kosovskih zajednica. U poređenju sa decembrom 2020. godine, spremnost za protest iz političkih razloga veća je za sve zajednice, uključujući kosovske Albanace (31,3%), kosovske Srbe (19,5%) i članove ostalih kosovskih zajednica (26,5%).

Slika 2. Procenat ispitanika koji bi se pridružili političkim protestima

Lična bezbednost

Da bi se izmerila percepcija javne bezbednosti, ispitanici su pitani da li se osećaju sigurno ili nesigurno dok su na ulici, u smislu potencijalnog nasilja i kriminala. Rezultati ukazuju na porast nivoa bezbednosti za 8 procentnih poena (76,4%) u poređenju sa decembrom 2020. godine (68,4%), međutim, pad u odnosu na april 2020. godine kada je zabeležen najviši nivo bezbednosti sa 86,3% ispitanika koji su se osećali sigurno na ulicama Kosova.

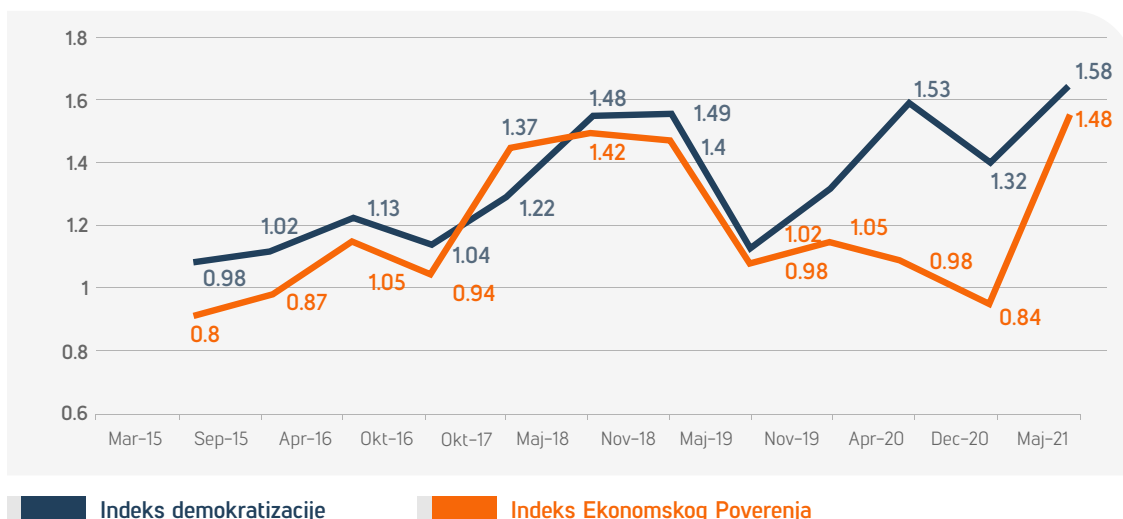
Slika 3. Percepcija ispitanika o bezbednosti

Podaci podeljeni prema polu ne pokazuju razliku u percepciji bezbednosti između muškaraca (76%) i žena (76,7%). Ovo predstavlja povećanje osećaja sigurnosti i za žene i za muškarce u poređenju sa decembrom 2020. godine, kada se 68,3% muškaraca i 68,5% žena osećalo sigurno kada su na ulici, ali pad osećaja sigurnosti u poređenju sa aprilom 2020. godine 85,4% muškaraca i 87,2% žena osećalo se bezbedno napolju. Podaci koji su etnički razvrstani pokazuju veće razlike gde se 85% pripadnika drugih kosovskih zajednica i 76,4% kosovskih Albanaca osećaju bezbedno kada izađu na ulice za razliku od 34,8% kosovskih Srba koji se osećaju bezbedno napolju. Osećaj sigurnosti kod kosovskih Srba opao je za 12,2 procentnih poena u poređenju sa decembrom 2020. godine (47%) i niži je nego u aprilu 2020. godine kada je bilo (46,2%).

Indeksi Demokratizacije i Ekonomskog Poverenja

U skladu sa ostalim uzlaznim trendovima, ispitivanje javnog mnjenja u maju 2021. godine zabeležilo je porast Indeksa Demokratizacije (ID) i Indeksa Ekonomskog Poverenja (IEP), što je i najveći ikada zabeleženi Puls javnosti.⁴ Preciznije, trenutni ID iznosi 1,58, što je za 0,25 poena više u odnosu na decembar 2020. godine (1,32) i za 0,08 poena u odnosu na april 2020. godine (1,53). Ova cifra sugeriše da više od polovine ljudi na Kosovu ima pozitivan pogled na demokratske procese na Kosovu.

Sličan porast može se primetiti i na IEP koji je porastao sa 0,84 u decembru 2020. godine na 1,49 u maju 2021. godine. U aprilu 2020. godine IEP je iznosio 0,98 poena. Ova cifra sugeriše da skoro polovina stanovnika Kosova ima pozitivan pogled na ekonomske trendove na Kosovu.

Slika 4. Indeksi demokratizacije i ekonomskog poverenja

⁴ID i IEP su kontinuirane mere od 0 do 3, u kojima ocena od 0 do 1,5 znači da većina stanovništva negativno gleda na demokratizaciju ili ekonomske trendove, a ocena od 1,5 do 3 znači da većina stanovništva gleda pozitivno na demokratizaciju ili ekonomske trendove.

I ID i IEP sastoje se od određenog broja komponenata koje se koriste za generisanje odgovarajućih indeksa. ID se sastoji od devet komponenata prikazanih u donjoj tabeli 2. Na pitanja koja spadaju u opseg ovog indeksa može se odgovoriti sa „Da, u potpunosti“, „Da, uglavnom“, „Ne toliko“ ili „Uopšte ne“. Tabela 2. prikazuje procenat ispitanika koji su odgovorili sa „Da, uglavnom“ ili „Da, u potpunosti“ na devet pitanja. Da bi se utvrdilo koji pokazatelji su uticali na povećanje ID, podaci iz ankete javnog mnjenja iz maja 2021. godine, upoređeni su sa podacima generisanim u prethodnim anketama. Rezultati otkrivaju da su sve komponente ID navedene u Tabeli 2. zabeležile porast u poređenju sa decembrom 2020. godine.

Ukupno 70,4% ispitanika veruje da su izbori na Kosovu demokratski i da slede međunarodne standarde, u poređenju sa 45,9% u decembru 2020. godine, 66,3% u aprilu 2020. godine, 62,7% u novembru 2019. godine i 35,6% u maju 2019. godine, učinivši ovu ID komponentu najviše ocenjenu.

Ukupno 60,1% ispitanika smatra da Skupština nadgleda rad Izvršne vlasti, u poređenju sa 45,6% u decembru 2020. godine, 58% u aprilu 2020. godine i 38,6% u novembru 2019. godine. Sudska komponenta je zabeležila samo blagi porast sa 36,6% u decembru 2020. godine na 37,5 u maju 2021. godine i niža je nego u aprilu 2020. godine (39,7%). Pravosudna komponenta ima najnižu ocenu u poređenju sa ostalim komponentama ID. Ukupno 69,2% ispitanika smatra da mediji uživaju slobodu izražavanja, u poređenju sa 57,9% u decembru 2020. i 69,1% ispitanika u aprilu 2020. godine. Povećava se i percepcija o ulozi organizacija civilnog društva kao istinitih posmatrača Izvršne vlasti, sa 56,6% onih koji veruju da će to biti slučaj, u poređenju sa 45,8% u decembru 2020. i 50,7% u aprilu 2020. godine. Porast je zabeležen i u percepciji o tome da li lokalne, odnosno centralne institucije rade prema prioritetima ljudi sa Kosova, sa 52,6% i 54,4%, respektivno, u poređenju sa 41,5% i 30,6% ispitanika, u decembru 2020. godine. U aprilu 2020. godine, ove brojke su iznosile 56,7%, odnosno 54,9%.

Sličan porast primećuje se i odgovorima na pitanje da li su Ustav i primenljivi zakoni demokratski i da li su u skladu sa standardima ljudskih prava, sa 58,1% pozitivnog odgovora. To predstavlja povećanje od 15,3 procentnih poena u odnosu na decembar 2020. godine (42,8%), ali smanjenje od 6,9 procentnih poena u odnosu na april 2020. godine (64%). Konačno, značajan porast od 22,4 procentnih poena u poređenju sa decembrom 2020. godine (36,2%) takođe je primećen u odgovorima na pitanje da li su demokratski procesi na Kosovu uspostavljeni i da li idu u dobrom smeru (58,6) i veći je nego u aprilu 2020. godine ova cifra je iznosila 42,5%. Za razliku od prethodne ankete kada su sve tri grupe odgovarale na pitanja komponenata ID sa „nimalo“ i „ne toliko“, podaci razvrstani prema etničkoj pripadnosti u maju 2021. godine pokazuju da dok većina kosovskih Albanaca i većina ispitanika iz ostalih zajednica na Kosovu su odgovorile sa „da u potpunosti“ i „da uglavnom“ na sva pitanja, osim na jedno pitanje,⁵ na koje je većina kosovskih Srba odgovorila sa „nimalo“ i „ne toliko“ na sva pitanja o komponentama ID.

⁵Na pitanje o pravosuđu, većina kosovskih Albanaca i drugih kosovskih zajednica takođe je odgovorila sa „nimalo“ i „ne toliko“

Tabela 2. Analiza trenda ID komponenti

Da, uglavnom i Da u potpunosti	Mar -15	Sep -15	Apr -16	Okt -16	Okt -17	Maj -18	Nov -18	Maj -19	Nov -19	Apr -20	Dec -20	Maj -21	Trend
Da li su izbori na Kosovu demokratski i u skladu sa međunarodnim standardima?	26.20%	23.00%	30.30%	28.00%	44.60%	50.90%	53.70%	35.60%	62.73%	66.30%	45.87%	70.44%	
Da li parlament prati učinak vlade?	21.20%	21.80%	26.60%	30.80%	36.10%	46.70%	48.30%	38.10%	38.61%	58.00%	45.56%	60.13%	
Da li je Pravosudni sistem na Kosovu nezavistan u donošenju svojih odluka?	13.60%	17.60%	21.00%	21.60%	31.20%	43.60%	46.00%	21.50%	31.48%	39.70%	36.66%	37.50%	
Da li mediji na Kosovu uživaju slobodu izražavanja?	35.50%	46.50%	47.30%	42.30%	52.50%	52.80%	59.10%	45.60%	46.66%	69.10%	57.94%	69.24%	
Da li civilno društvo na Kosovu služi kao iskren monitoring demokratskog razvoja na Kosovu?	19.50%	23.10%	32.10%	30.10%	34.30%	48.30%	57.50%	32.60%	34.79%	50.70%	45.77%	56.56%	
Da li vaša lokalna (opštinska) vlada radi u skladu sa prioritetima građana Kosova?	23.30%	27.20%	28.90%	30.40%	34.00%	50.20%	49.20%	29.80%	29.62%	56.70%	41.53%	52.64%	
Da li Vlada Kosova radi u skladu sa prioritetima građana Kosova?	11.80%	15.50%	18.90%	17.90%	24.70%	39.90%	37.50%	18.10%	24.23%	54.90%	30.61%	54.39%	
Da li su Ustav Kosova kao i zakoni na vlasti demokratski i poštuju li ljudska prava?	23.50%	19.80%	31.70%	31.80%	41.40%	53.40%	60.50%	33.40%	40.30%	64.00%	42.82%	58.07%	
Bez obzira na dnevnu politiku i radujući se budućnosti, da li se slažete da su demokratski procesi na Kosovu uspostavljeni i da idu u dobrom smeru?	17.30%	15.40%	23.10%	23.80%	29.70%	46.90%	57.20%	22.40%	33.01%	42.50%	36.22%	58.65%	

Da bi se utvrdilo koji indikatori su uticali na povećanje IEP, trenutni pozitivni odgovori komponenata IEP upoređivani su sa onima prikupljenim u prethodnim anketama, kao što je prikazano u tabeli 3 ispod. Na pitanja koja se odnose na IEP moglo bi se odgovoriti sa „Povoljno“, „Nepovoljno“ i „Neutralno“. Ukupno 15,9% ispitanika ima povoljna očekivanja u pogledu ukupnog prihoda svoje porodice u roku od šest meseci, što je porast od 4,4 procentnih poena od decembra 2020. godine (11,5%) i 1,7 procentnih poena više od aprila 2020. godine (14,2%). Međutim, primećuje se pad u načinu na koji ispitanici gledaju na uslove za poslovanje na Kosovu, sa samo 4,7% koji smatraju da su povoljni – pad sa 7,2% u decembru 2020. godine i aprilu 2020. godine (8,2%). Pretpostavlja se da je zbog pandemije i ova brojka niža nego u novembru 2019. godine (9,1%) i maju 2019. godine (5,5%). Slično tome, samo 7% ispitanika smatra trenutne uslove zapošljavanja povoljnim, što je povećanje od decembra 2020. godine (5,6%) i aprila 2020. godine (6,6%) i veće nego u maju 2019. (5,8%). Konačno, ukupno 18,8% svih ispitanika smatra buduće uslove zapošljavanja – šest meseci od ispitivanja javnog mnjenja iz maja 2021. godine – povoljnim, što je povećanje za skoro 10 procentnih poena od decembra 2020. godine (8,3%) i 7,3 procentnih poena od aprila 2020. godine, sugerišući povećani optimizam u pogledu budućeg zapošljavanja na Kosovu. Ukratko, komponente IEP sugerišu da skoro polovina stanovnika Kosova (1,49) ima optimističan pogled na ekonomiju.

Tabela 3. Analiza trenda IEP komponenti

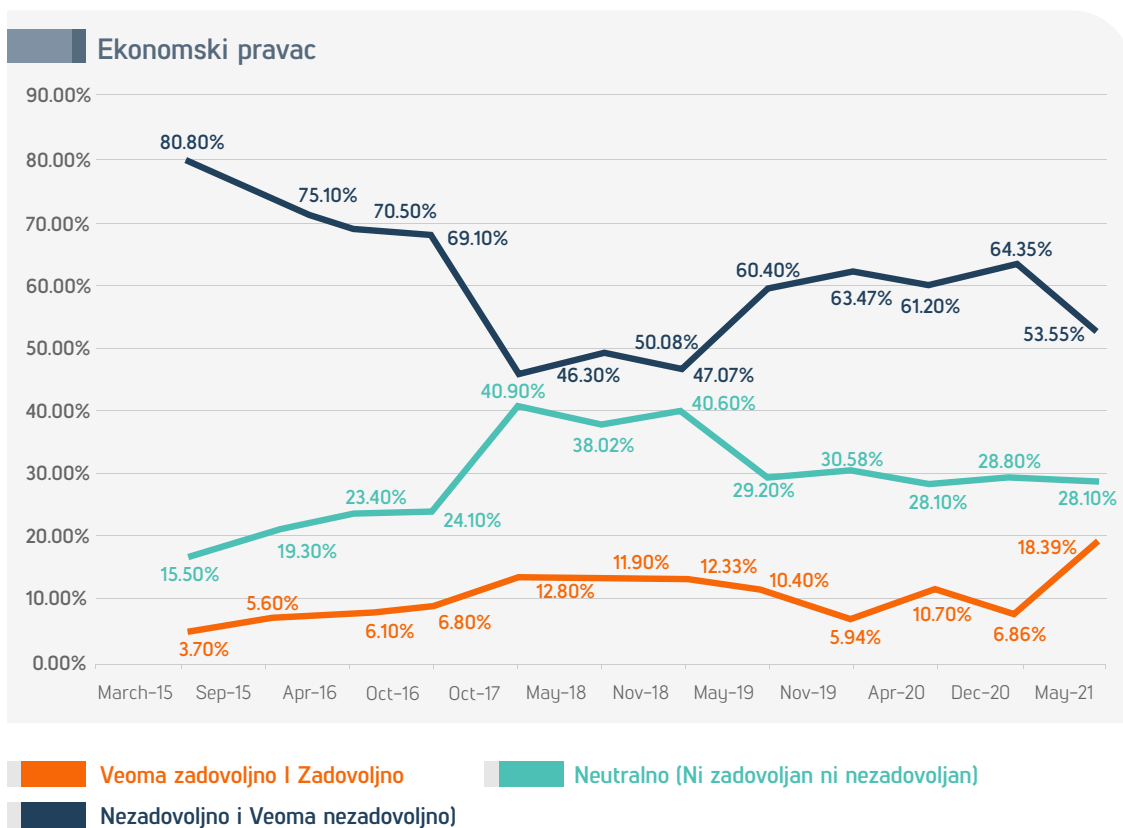
Povoljno	Mar -15	Sep -15	Apr -16	Okt -16	Okt -17	Maj -18	Nov -18	Maj -19	Nov -19	Apr -20	Dec -20	Maj -21	Trend
Kakva su vaša očekivanja u vezi sa ukupnim prihodima vaše porodice za šest meseci	15.10%	15.90%	23.40%	18.00%	22.40%	19.90%	18.80%	11.60%	13.70%	14.20%	11.50%	15.90%	
Kakva je vaša procena trenutnih uslova poslovanja	8.10%	8.30%	14.40%	13.10%	17.90%	18.50%	16.70%	5.50%	9.10%	8.20%	7.20%	4.70%	
Kakva je vaša procena trenutnog stanja zaposlenja	5.00%	6.80%	10.30%	7.70%	17.10%	15.40%	15.90%	5.80%	7.40%	6.60%	5.60%	7.00%	
Kakva su vaša očekivanja u pogledu uslova zaposlenja za šest meseci?	6.00%	8.00%	14.00%	10.70%	18.70%	17.80%	23.30%	4.60%	12.00%	11.60%	8.30%	18.80%	

Ekonomski pravac

Preokret u percepciji u poređenju sa padom iz decembra 2020. godine može se primetiti i u zadovoljstvu ispitanika ekonomskim pravcem Kosova. U maju 2021. godine 18,4% ispitanika bilo je zadovoljno ekonomskim pravcem Kosova za razliku od 6,9% u decembru 2020. godine i veće je od aprila 2020. godine (10,7%). Dok je 53,5% ispitanika veoma nezadovoljno ili nezadovoljno ekonomskim pravcem Kosova, 28,1% nije ni zadovoljno ni nezadovoljno. Podaci razvrstani po polu pokazuju da su muškarci nešto zadovoljniji ekonomskim pravcem Kosova od žena: 19,2% muškaraca je zadovoljno ili veoma zadovoljno, a 17,3% žena je zadovoljno ili veoma zadovoljno ekonomskim pravcem Kosova.

Isto tako, 55,9% muškaraca je nezadovoljno ili veoma nezadovoljno ekonomskim pravcem Kosova, dok se 50,2% žena oseća isto. Podaci koji su etnički razvrstani ukazuju na sličan nivo nezadovoljstva i među kosovskim Albancima i među kosovskim Srbima sa stopom nezadovoljstva od 51,4%, odnosno 52,4%. Čini se da su pripadnici ostalih kosovskih zajednica najmanje nezadovoljni, sa stopom nezadovoljstva od 37,8%. Shodno tome, najzadovoljnija grupa sa ekonomskim pravcem Kosova su ispitanici drugih kosovskih zajednica (23,4%), zatim kosovski Albanci (20,2%) i kosovski Srbi (4,8%)

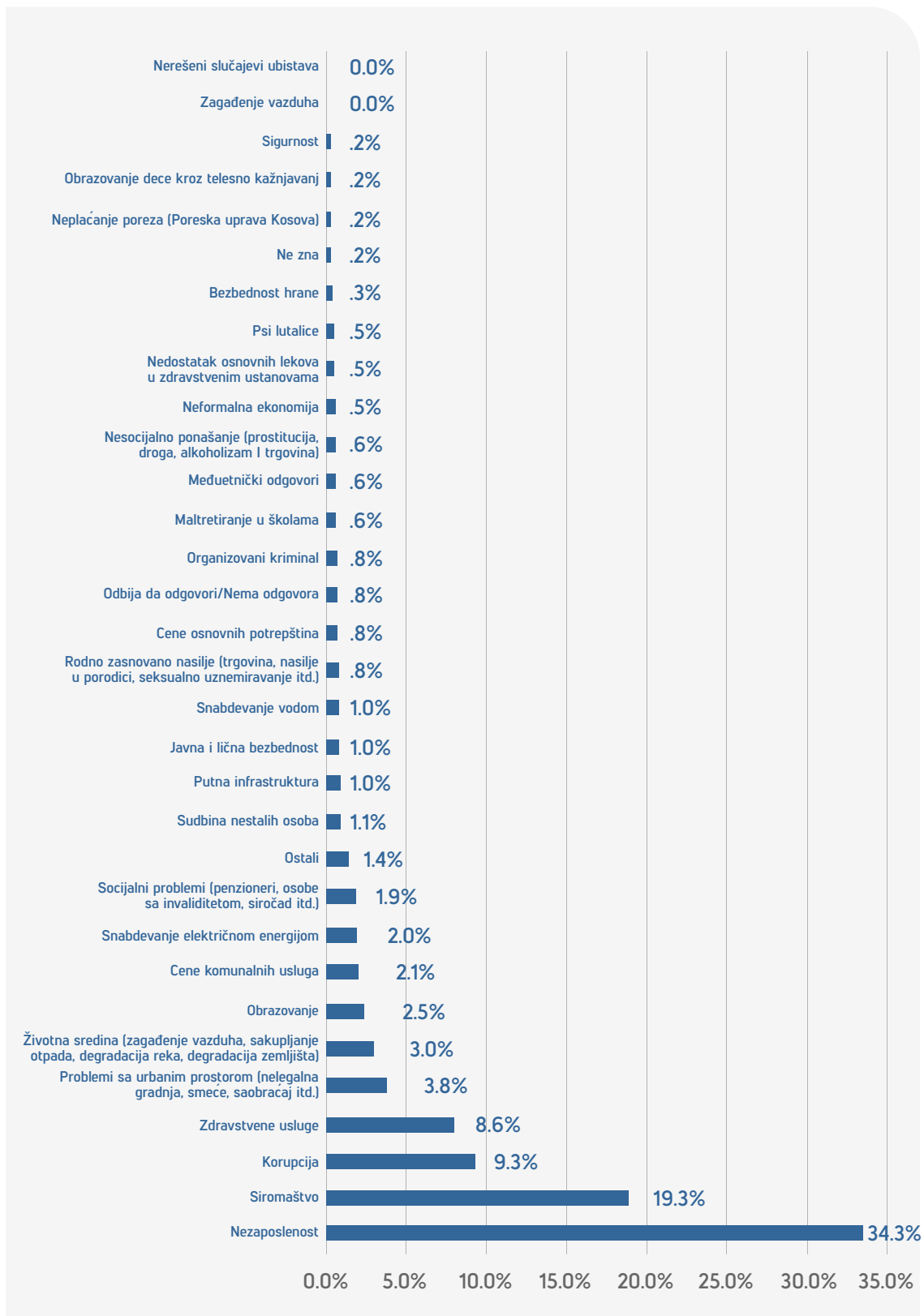
Slika 5. Zadovoljstvo ekonomskim pravcem Kosova

Glavni problemi sa kojima se trenutno suočava Kosovo

Ispitivanje javnog mnjenja u maju 2021. godine se takođe bavilo istraživanjem gorućih problema sa kojima se Kosovo trenutno suočava. Rezultati pokazuju razliku u odnosu na prethodnu anketu u tri glavna pitanja koja utiču na socijalno blagostanje: vraćanje korupcije kao jednog od tri glavna problema umesto problema urbanog prostora, što je bio jedan od tri glavna problema u anketi iz decembra 2020. godine.

Tri glavna problema prijavljena tokom ankete iz maja 2021. godine bila su nezaposlenost (34,3%), siromaštvo (19,3%) i korupcija (9,3%), dok su nezaposlenost, siromaštvo i problemi urbanog prostora bila tri glavna problema u decembru 2020. godine. Najveća razlika može biti primećena u percepciji o korupciji gde je u poređenju sa aprilom 2020. godine, korupcija (23,5%) opala za 14,2 procentnih poena. Zdravstvene usluge su i dalje četvrti glavni problem (8,6%), a slede problemi sa urbanističkim prostorom (3,8%) i problemi sa ekologijom (3%). Etnički razvrstani podaci pokazuju velike razlike između različitih etničkih zajednica u rangiranju glavnih problema. Na primer, kosovski Srbi smatraju nezaposlenost (16,7%), javnu i ličnu bezbednost (14,8%) i probleme sa urbanističkim prostorom (12,9%) kao tri goruća pitanja, dok je za ostale kosovske zajednice najveći problem nezaposlenost (51,2%), a slede problemi sa siromaštvom (18,9%) i snabdevanje energijom (11,4%). Za kosovske Albance nezaposlenost (33,7%), siromaštvo (19,6%) i korupcija (9,6%) su tri glavna problema na Kosovu.

Podaci razvrstani po polu pokazuju da su i muškarci i žene uglavnom zabrinuti zbog nezaposlenosti, siromaštva i korupcije. Međutim, žene su više zabrinute zbog nezaposlenosti i siromaštva (35,8%, odnosno 22,3%) od muškaraca (32,5% i 16,3%), a muškarci su malo više zabrinuti zbog korupcije (9,8%) nego žene (8,8%).

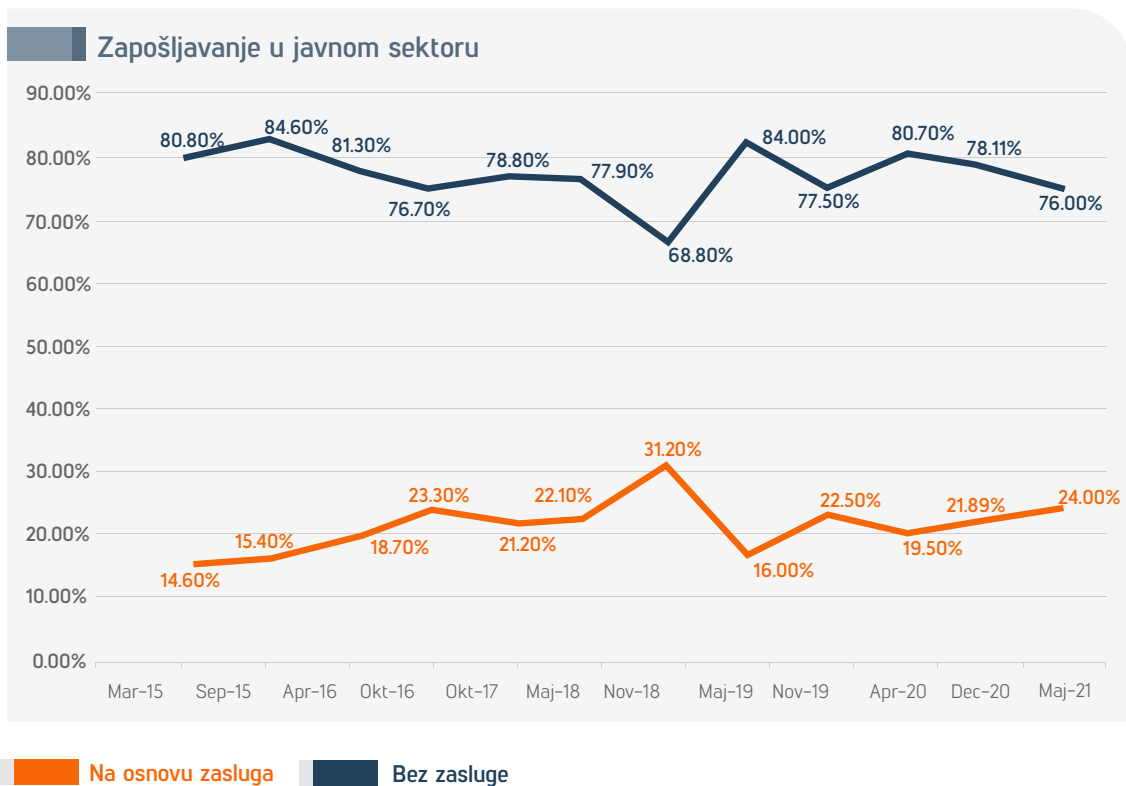

Slika 6. Percepcija glavnih problema sa kojima se Kosovo trenutno suočava

Regrutovanje na osnovu zasluga u javnom i privatnom sektoru

Anketa javnog mnjenja iz maja 2021. godine pokazuje da 24% ispitanika smatra da se zapošljavanje u javnom sektoru zasniva na zaslugama, dok 76% smatra da zaposlenost u javnom sektoru nije zasnovana na zaslugama. Rezultati pokazuju malu razliku u odnosu na anketu iz decembra 2020. godine kada je 21,9% ispitanika smatralo da je zapošljavanje zasnovano na zaslugama, a 78,1% da nije na osnovu zasluga. Ispitanici smatraju sledeće glavne faktore za zapošljavanje u javnom sektoru: odanost stranci (29,3%), porodične veze (21,1%), obrazovanje (16,6%), primanje mita (11,2%), prijatelji (11,2%) i manji obim profesionalnog iskustva (5%), stručnog obrazovanja (2,7%) i izgleda (2,7%). Ukupno 24,3% ispitanika smatra da su obrazovanje, stručno osposobljavanje i profesionalno iskustvo važni faktori za zapošljavanje u javnom sektoru. U decembru 2020. godine, ova cifra je iznosila 21,9%.

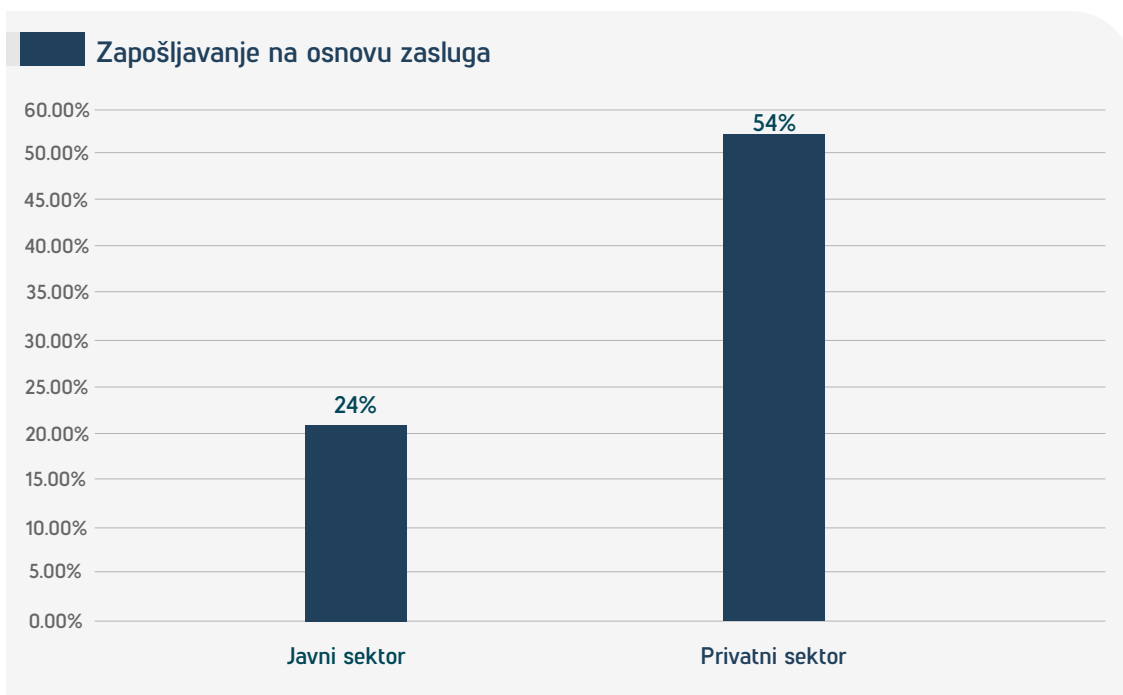
Podaci podeljeni prema polu pokazuju malu razliku u percepciji muškaraca i žena u pogledu zaposlenja zasnovanog na zaslugama. Ukupno 24,4% muškaraca smatra da se zapošljavanje u javnom sektoru zasniva na zaslugama, za razliku od 23,1% žena koje misle isto. I za muškarce (30,1%) i za žene (27,1%), odanost stranci je najlakši način za zapošljavanje u javnom sektoru. Podaci razvrstani prema etničkoj pripadnosti pokazuju da je stranačka odanost ključni faktor u zapošljavanju kosovskih Albanaca (27,2%), kosovskih Srba (48,1%) i ostalih kosovskih zajednica (24,4%). Slično istraživanju javnog mnjenja iz decembra 2020. godine, najmanje poverenja u zaposlenje zasnovano na zaslugama nalazi se među kosovskim Srbima (17,5%), zatim kosovskim Albancima (24,4%) i članovima drugih kosovskih zajednica čije je poverenje u zapošljavanje zasnovano na zaslugama najviše 33,9% smatra da su obrazovanje, profesionalno iskustvo i stručno osposobljavanje presudni faktori za zapošljavanje u javnom sektoru. Osim kod kosovskih Albanaca, poverenje u zapošljavanje zasnovano na zaslugama značajno je opalo i među kosovskim Srbima i među pripadnicima drugih kosovskih zajednica, u poređenju sa anketom javnog mnjenja iz decembra 2020. godine kada se za poverenje u zaposlenju zasnovanom na zaslugama izjasnilo 27,6% kosovskih Srba i 44% pripadnika drugih kosovskih zajednica.

Slika 7. Percepcija uloge meritokratije u zapošljavanju u javnom sektoru

Suprotno percepciji o zapošljavanju u javnom sektoru, većina ispitanika (54,4%) smatra da su profesionalno iskustvo, obrazovanje i stručna obuka važni za zapošljavanje u privatnom sektoru. Ukupno 45,5% ispitanika veruje da zaposlenost u privatnom sektoru nije zasnovana na zaslugama. Ispitanici su identifikovali sledeće ne-zaslužne faktore u zapošljavanju u privatnom sektoru: porodične veze (23,5%), prijatelji (7,6%), primanje mita (6,6%), izgled (4,1%), a u manjoj meri i rodna i stranačka pripadnost, sa po 1,9%.

Podaci razvrstani prema polu pokazuju da su muškarci nešto sigurniji u zapošljavanje zasnovano na zaslugama u privatnom sektoru nego žene. Na primer, 54,5% muškaraca i 52,6% žena veruje da je meritokratija važan faktor u zapošljavanju u privatnom sektoru. Podaci koji su razvrstani prema etničkoj pripadnosti pokazuju značajne razlike u percepciji meritokratije u privatnom sektoru između različitih grupa. Na primer, 55,6% kosovskih Albanaca, 37,6% kosovskih Srba i 62,1% pripadnika drugih kosovskih zajednica veruje da su faktori zasnovani na zaslugama, kao što su profesionalno iskustvo, obrazovanje i stručna obuka, ključni za pronalaženje posla u privatnom sektoru na Kosovu.

Slika 8. Percepcija uloge meritokratije u zapošljavanju u javnom sektoru naspram privatnog sektora

Percepcije o korupciji velikih razmera

U proseku, 25% ispitanika tvrdi da korupciju velikih razmera opaža u javnim i međunarodnim institucijama na Kosovu. Ova vrednost predstavlja smanjenje za 3 procentnih poena u odnosu na decembar 2020. godine (28%), ali povećanje za 4,3 procentnih poena u odnosu na april 2020. godine (20,7%), kada je Puls javnosti zabeležio najnižu vrednost korupcije velikih razmera. Međutim, ovaj rezultat ukazuje na stalno pozitivan trend percepcije o korupciji velikih razmera u poređenju sa novembrom 2019. godine (34,4%) i majem 2019. godine (30,1%).

Slično prethodnoj anketi, kosovska policija se smatra najmanje korumpiranom organizacijom, sa 14% ljudi koji veruju da je prisutna velika korupcija. S druge strane, Kosovsku agenciju za privatizaciju (KAP) doživljavaju kao najkorumpiraniju organizaciju, sa 39,3% ispitanika koji opažaju rasprostranjenost korupcije velikih razmera. Najveće promene u percepciji primećene su u sledećim institucijama: Međunarodne organizacije (15,7% u poređenju sa 23,8% u decembru 2020. godine), Centralna administracija Kosova (23,1% u poređenju sa 29,5% u decembru 2020. godine), Banke (22,9% u poređenju sa 28,1% u decembru 2020. godine), Carina (34,3% u poređenju sa 39,2% u decembru 2020. godine), opštine (20,4% u poređenju sa 24,7% u decembru 2020. godine). Ostali sektori i organizacije beleže manje razlike u odnosu na ispitivanje javnog

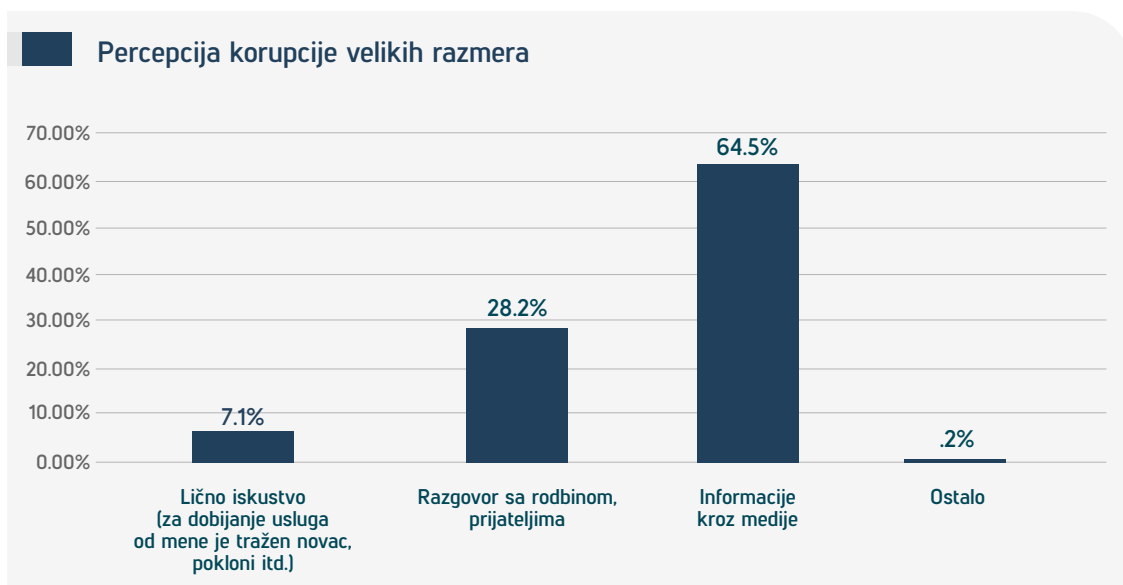
mnjenja iz decembra 2020. godine. KAP (39,3%), carina (34,3%) i sudovi (32,5%) su tri najbolje institucije sa najvišim nivoom percepcije korupcije velikih razmera. Institucije i sektori sa najmanje uočenom korupcijom velikih razmera su Kosovska policija (14%), obrazovanje (15,1%) i međunarodne organizacije (15,7%).

Tabela 4. Percepcije prevalencije korupcije velikih razmera u javnim i međunarodnim institucijama na Kosovu

	Mar -15	Sep -15	Apr -16	Okt -16	Okt -17	Maj -18	Nov -18	Maj -19	Nov -19	Apr -20	Dec -20	Maj -21	Trend
Zdravstvo (bolnice i porodični domovi zdravlja)	52.60%	51.50%	37.90%	49.70%	25.50%	32.50%	25.70%	25.10%	33.40%	11.00%	25.00%	22.90%	
KEDS	44.70%	35.60%	31.10%	31.40%	20.50%	33.00%	31.30%	40.70%	38.90%	27.30%	28.70%	26.10%	
KEK											27.50%	25.30%	
Sudovi	42.90%	46.90%	42.30%	49.30%	24.90%	38.60%	29.10%	30.70%	42.00%	24.50%	31.60%	32.50%	
Carine	38.70%	41.30%	32.30%	45.20%	22.70%	39.10%	31.40%	29.30%	41.40%	30.60%	39.20%	34.30%	
Centralna uprava/vlada	38.50	36.00%	36.60%	49.20%	30.70%	34.70%	28.40%	36.70%	35.30%	20.80%	29.50%	23.10%	
APK (Agencija za Privatizaciju Kosova)	37.10%	38.30%	39.20%	45.70%	24.90%	34.50%	29.80%	40.70%	48.10%	36.60%	39.00%	39.30%	
Opštine (lokalna samouprava)	33.80%	28.60%	30.00%	40.20%	25.50%	29.00%	26.40%	25.80%	29.80%	13.30%	24.70%	20.40%	
Obrazovanje (škole, Univerzitet)	29.30%	29.00%	17.50%	31.00%	16.30%	26.20%	19.90%	20.70%	26.10%	13.60%	19.50%	15.10%	
PUK (Poreska Uprava Kosova)	28.10%	25.00%	18.20%	32.50%	17.40%	28.90%	25.40%	35.30%	42.20%	18.90%	30.20%	27.40%	
PTK	25.90%	25.20%	18.40%	29.60%	17.00%	27.80%	25.60%	44.20%	40.80%	37.90%	33.20%	31.60%	
Banke	24.30%	23.30%	23.10%	24.40%	13.10%	27.30%	26.10%	33.80%	34.10%	18.90%	28.10%	22.90%	
Međunarodne organizacije	20.40%	22.90%	16.00%	28.00%	10.80%	24.50%	10.70%	19.50%	23.60%	5.50%	23.80%	15.70%	
Kosovska Policija (KP)	20.40%	19.00%	13.60%	21.10%	14.90%	25.70%	21.60%	17.00%	20.70%	9.80%	15.30%	14.00%	

Da bi razumeli šta oblikuje percepciju o prisutnosti velike korupcije u javnim i međunarodnim institucijama na Kosovu, ispitanici su pitani o razlozima koji stoje iza njihove procene obima korupcije. Slično drugim anketama u prošlosti, nalazi otkrivaju da je većina ispitanika (64,5 %) formirala svoja mišljenja putem štampanih i elektronskih medija, kao što je prikazano na slici 9

dole. Ukupno 28,2% ispitanika izjavilo je da razgovori sa rođacima i prijateljima čine osnovu njihovog mišljenja u pogledu stepena korupcije, dok je 7,1% ispitanika izjavilo da lično doživljava kada su od njih traženi novac, pokloni ili druge usluge u zamenu za određene službe uticale na njihova mišljenja.

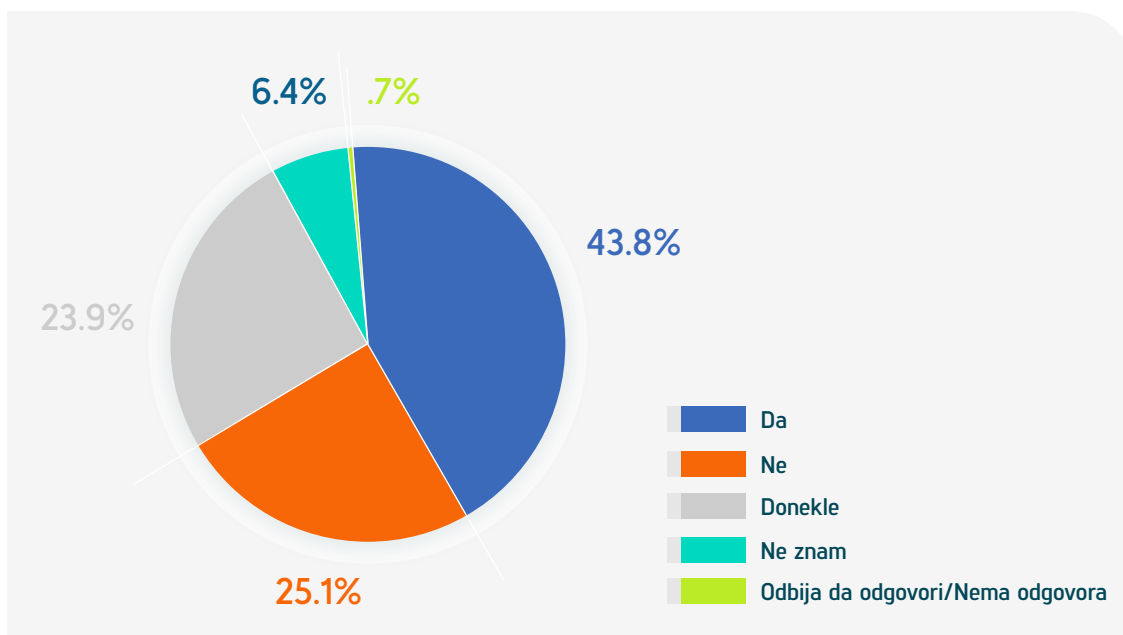

Slika 9. Razlozi ispitanika koji ocenjuju stepen korupcije na Kosovu

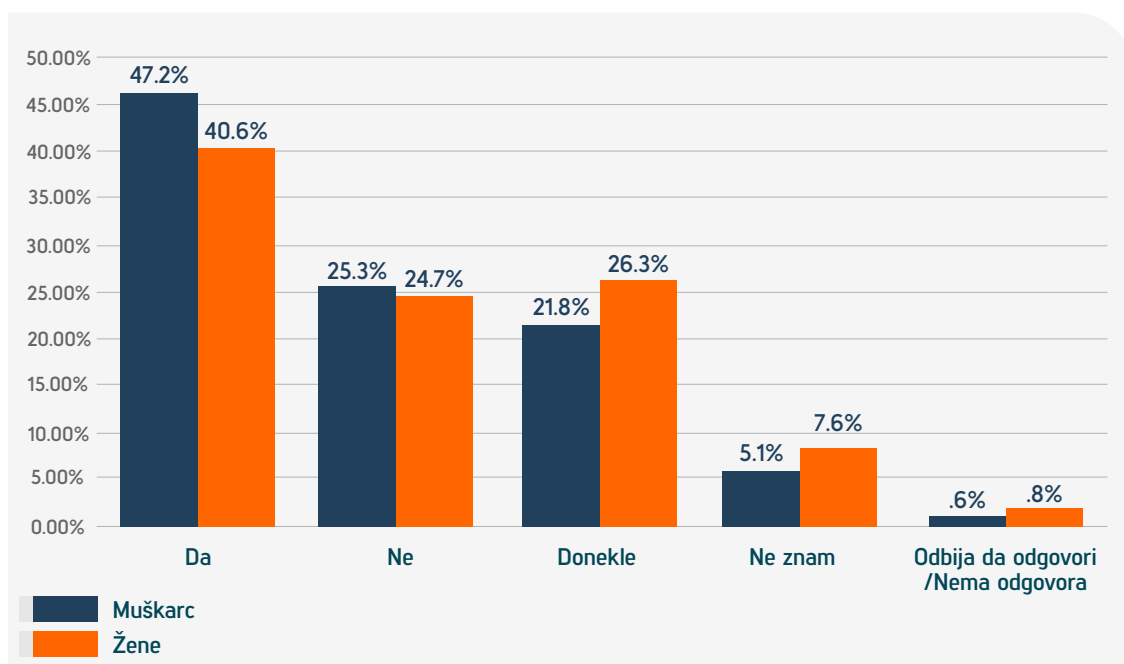
Stavovi prema glasanju

Istraživanje javnog mnjenja Pulsa javnosti iz maja 2021. godine takođe se raspitalo o stavovima glasanja naroda Kosova. Stavovi prema glasanju su se promenili u poređenju sa anketom javnog mnjenja iz decembra 2020. godine, pokazujući povećano poverenje u efekat narodnog glasanja da pokrene političke promene. Na pitanje da li njihov glas može promeniti situaciju na Kosovu, 43,8% ispitanika izjavilo je da njihov glas može uticati na promene, u poređenju sa 34,1% u decembru 2020. godine i 46,7% u aprilu 2020. godine. S druge strane, 25,1% smatra da njihov glas ne može da promeni situaciju na Kosovu, u poređenju sa 27,4% u decembru 2020. godine i 26,8% u aprilu 2020. godine. Trend pokazuje da je poverenje ljudi u njihov glas znatno poraslo u poređenju sa majem 2019. godine i novembrom 2018. godine, kada je 49% i 46%, ispitanika smatralo da njihov glas ne može uticati na promene. U maju 2021. godine 23,9% smatra da njihov glas može promeniti situaciju donekle, dok samo 6,4% ne zna može li njihov glas uticati na promene ili je odbilo da odgovori.

Slika 10. Percepcija ispitanika o tome da li njihov glas može da promeni situaciju na Kosovu

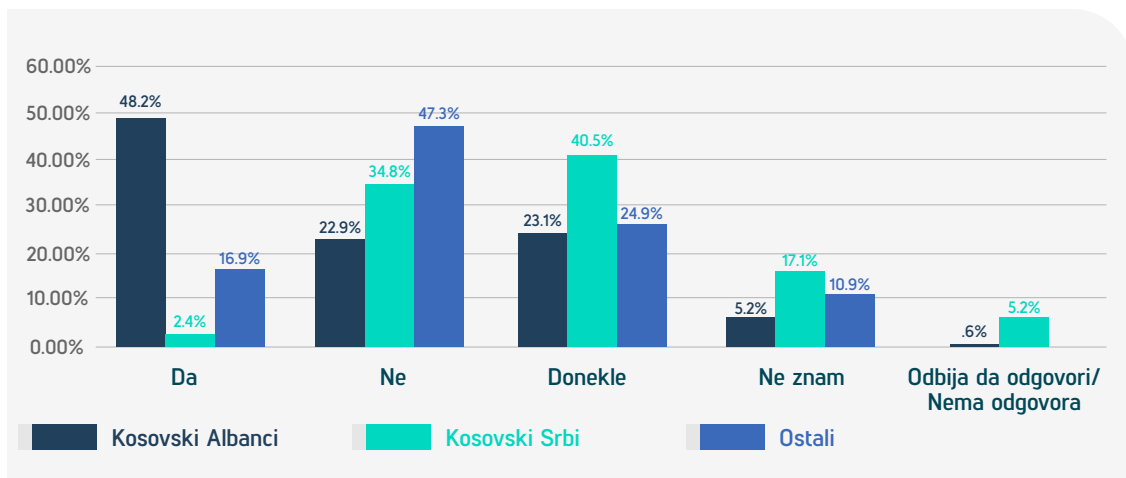
Podaci razvrstani po polu pokazuju da su žene skeptičnije od muškaraca kada je reč o uticaju njihovog glasa. Dok 47,2% muškaraca smatra da njihov glas može promeniti situaciju na Kosovu, samo 40,6% žena misli isto. Međutim, vredni napomenuti da se poverenje žena u moć njihovog glasa znatno povećalo u poređenju sa decembrom 2020. godine, kada je iznosilo samo 28%.

Slika 11. Percepcija muškaraca i žena o tome da li njihov glas može da promeni situaciju na Kosovu

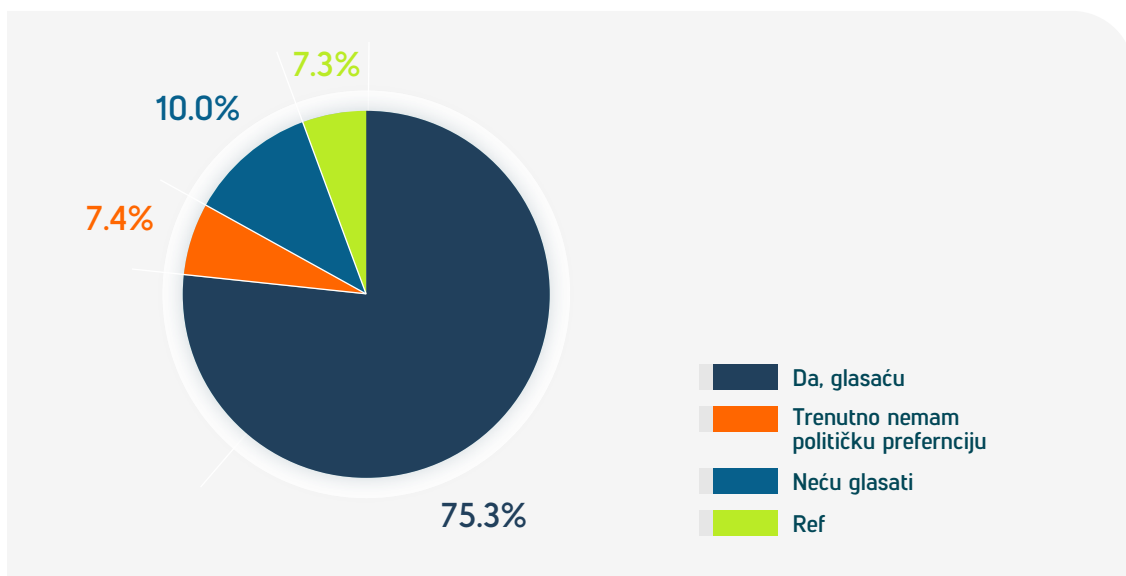
Podaci koji su razvrstani prema etničkoj pripadnosti pokazuju znatne razlike u poverenju na izborima kao mehanizmu za ostvarivanje promena na Kosovu. Samo 2,4% kosovskih Srba (8,1% u decembru 2020) smatra da njihov glas može uticati na promene na Kosovu, za razliku od 16,9% članova ostalih kosovskih zajednica (26,5% u decembru 2020) i 48,2% kosovskih Albanaca (35,5% u decembru 2020. godine). Iako ukupno 47,3% članova ostalih kosovskih zajednica ne veruje da njihov glas može uticati na promene (37% u decembru 2020. godine), 34,8% kosovskih Srba (42,4% u decembru 2020. godine) i 22,9% kosovskih Albanaca (25,8% u decembru 2020. godine) misle isto.

Trenutni procenat kosovskih Srba koji ne veruju da njihov glas može uticati na promene niži je od decembra 2020. godine (42,4%), aprila 2020. godine (61%) i novembra 2019 godine (61,5%). Međutim, broj kosovskih Srba koji veruju da njihov glas može donekle uticati na promene je najveći (40,5%), zatim procenat pripadnika ostalih kosovskih zajednica je (24,9%) i kosovskih Albanaca (23,1%).

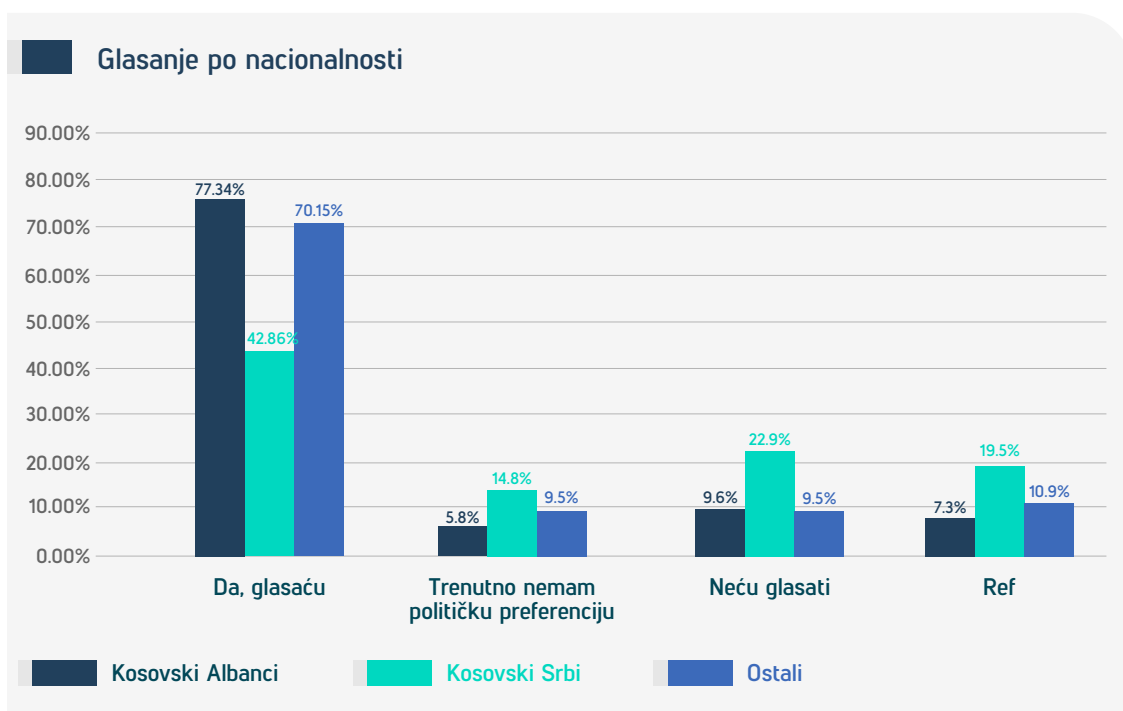
Slika 12. Percepcija različitih zajednica o tome da li njihov glas može da promeni situaciju na Kosovu

Anketa Pulsa javnosti iz maja 2021. godine takođe se raspitivala o verovatnoći ispitanika da glasaju i njihovim glasačkim preferencama. Rezultati pokazuju da bi 75,3% ispitanika (u poređenju sa 80,9% u decembru 2020. godine, 70,2% u aprilu 2020. godine, 62% u novembru 2019. godine i 73,5% u maju 2019. godine) glasalo za određenu političku stranku ili koaliciju, ako bi se centralni izbori održali u bliskoj budućnosti. Dok 7,4% ispitanika nije imalo nikakvih političkih preferencija (u poređenju sa 9,2% u decembru 2020. godine i 13,9% u aprilu 2020. godine), 10% ispitanika je reklo da ne bi glasalo (7% u decembru 2020. godine 7,4% u aprilu 2020. godine 7,8 % u novembru 2019. godine. i 11,4% u maju 2019. godine), a 7,3% je odbilo da odgovori.

Slika 13. Verovatnoća ispitanika da glasaju ako bi se izbori održali uskoro

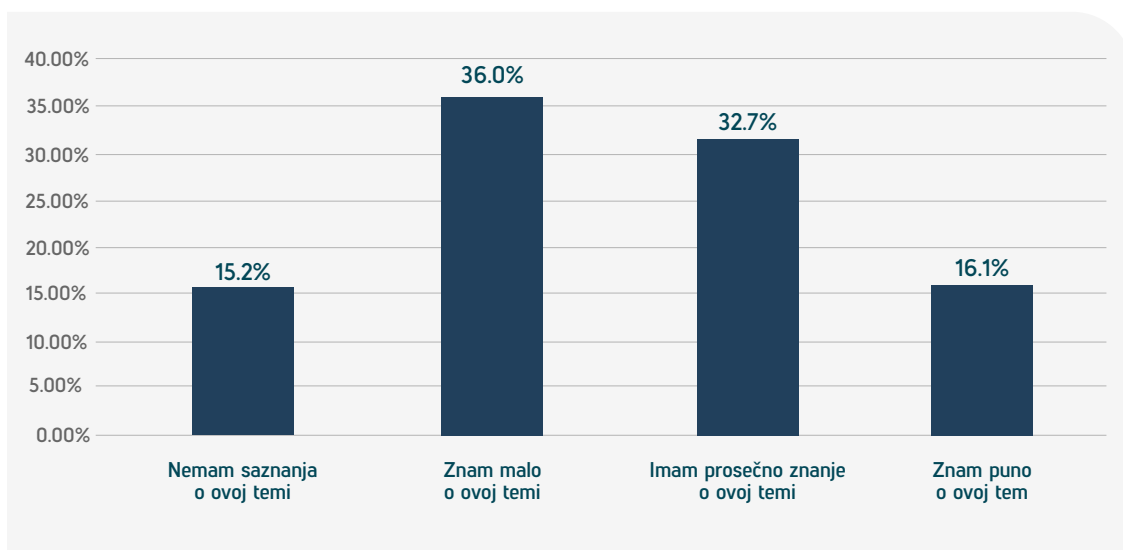
Podaci razvrstani po polu pokazuju pad verovatnoće da glasaju za oba pola, a takođe i manje razlike između muškaraca i žena u pogledu njihove verovatnoće da glasaju ako bi se uskoro trebali održati centralni izbori (83,7% muškaraca i 82% žena u odnosu na 93,4% muškaraca i 92,2% žena u decembru 2020. godine). Podaci koji su razvrstani prema etničkoj pripadnosti ukazuju na pad verovatnoće glasanja među svim kosovskim grupama, u poređenju sa istraživanjem javnog mnjenja iz decembra 2020. godine. Naime, sada bi glasalo 42,9% kosovskih Srba, u poređenju sa 59,1% u decembru 2020. godine i 68,1% u aprilu 2020. godine. Ukupno 77,3% kosovskih Albanaca, u poređenju sa 84,4% u decembru 2020. godine i 69,8% u aprilu 2020. godine, i 70,2% članova ostalih kosovskih zajednica, u poređenju sa 89,4% u decembru 2020. godine i 71% u aprilu 2020. godine, učinilo bi isto. Ukupno 5,8% kosovskih Albanaca (9,2% u decembru 2020. godine), 14,8% kosovskih Srba (16,7% u decembru 2020. godine) i 9,5% pripadnika ostalih kosovskih zajednica (5% u decembru 2020. godine) nije imalo nikakvu političku preferenciju, dok je 9,6% kosovskih Albanaca, 22,9% kosovskih Srba i 9,5% pripadnika drugih kosovskih zajednica izjavilo da neće glasati ako bi se izbori održali uskoro.

Slika 14. Verovatnoća ispitanika da glasaju i preferencije glasanja, podaci podeljeni prema etničkoj pripadnosti

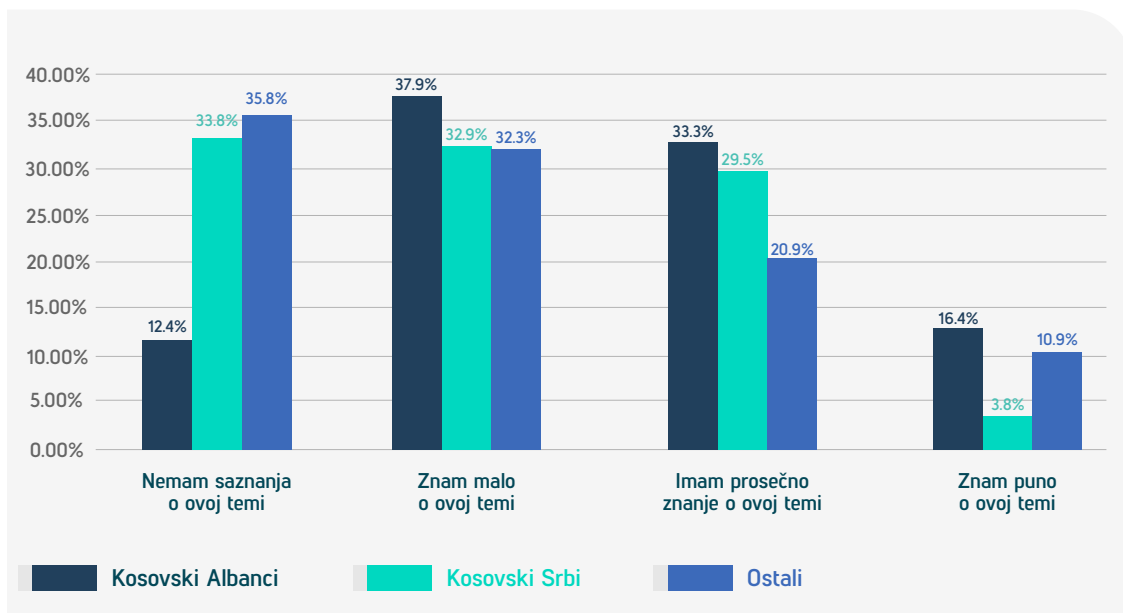
Životna sredina

Ispitanici su pitani o njihovom znanju o pravu na život u zdravom i čistom okruženju. Anketa Pulsa javnosti iz maja 2021. godine ukazuje na značajne razlike u odnosu na decembar 2020. godine, dok ispitanici tvrde da imaju više znanja o pravu na život u čistoj i zdravoj životnoj sredini. Ukupno 16,1% (8,2% u decembru 2020. godine) reklo je da zna puno o toj temi, 32,7% (27,4% u decembru 2020. godine) tvrdilo je da ima prosečno znanje, a 36% (37% u decembru 2020. godine) ispitanika reklo je da zna malo o ovoj temi. Ukupno 15,2% (27,4% u decembru 2020) izjavilo je da nema saznanja o svom pravu na život u čistoj i zdravoj životnoj sredini.

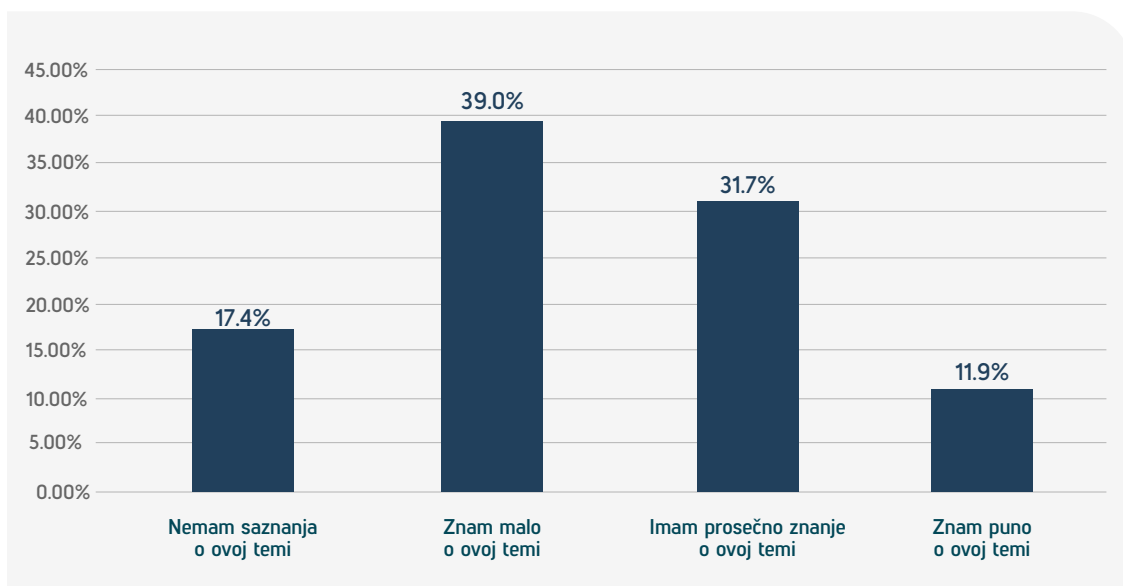
Slika 15. Svest ispitanika o pravu da žive u zdravom i čistom okruženju

Podaci koji su razvrstani prema etničkoj pripadnosti pokazuju značajne razlike između različitih zajednica na Kosovu u pogledu njihove svesti o pravu na život u zdravom i čistom okruženju. Ukupno 35,8% pripadnika drugih kosovskih zajednica, 33,8% kosovskih Srba i 12,4% kosovskih Albanaca izjavilo je da nema saznanja o ovom pitanju, što (osim kosovskih Albanaca) predstavlja porast među najvećinskim grupama od decembra 2020. godine (27,1% kosovskih Srba i 25,5% ostalih kosovskih zajednica). Pripadnici ostalih kosovskih zajednica predstavljaju najveći udeo ispitanika (35,8%) koji su izjavili da nemaju saznanja o toj temi. Kosovski Albanci predstavljaju najveći udeo ispitanika sa malo ili prosečnim znanjem o toj temi (37,9% i 33,3%, odnosno). Kosovski Albanci takođe vode u tome da znaju puno o toj temi, a slede pripadnici drugih kosovskih zajednica (10,9%) i kosovski Srbi (3,8%).

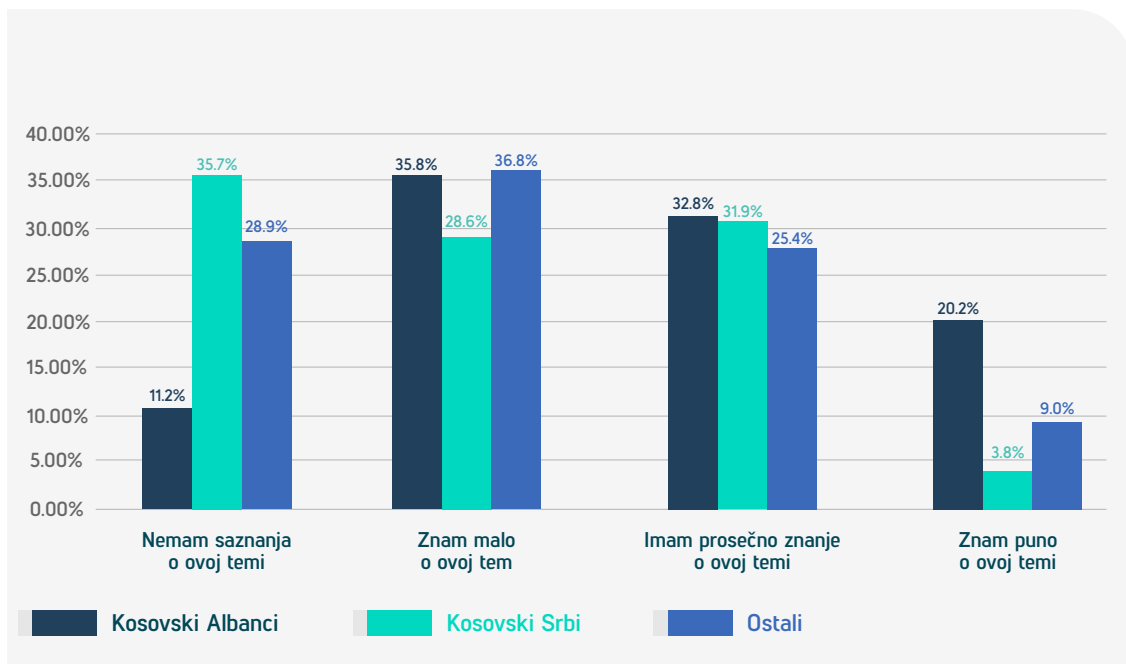
Slika 16. Svest ispitanika o pravu da žive u zdravom i čistom okruženju, podaci podeljeni prema etničkoj pripadnosti

Drugo pitanje u vezi sa životnom sredinom bilo je o svesću ispitanika o potencijalnim pretnjama po životnu sredinu po njihovo zdravlje i zdravlje njihovih porodica. Dok je 11,9% (6,8% u decembru 2020. godine) ispitanika izjavilo da ima potpunu svest o ovim pretnjama, 70,7% (65,8% u decembru 2020.) izjavilo je da ima malo prosečnog znanja o ovim pretnjama, a 17,4% (27,4% u decembru 2020. godine) ispitanika koji su izjavili da nemaju znanje o potencijalnim pretnjama po životnu sredinu po svoje i zdravlje njihove porodice. Podaci razvrstani prema polu pokazuju 3 procentnih poena u korist muškaraca u pogledu znanja o ovoj temi (13,5% muškaraca i 10,4% žena), a takođe manje muškaraca nego žena nema znanje o ovoj temi (15,8% muškaraca i 18,9% žena). Ostali podaci razvrstani prema polu ne pokazuju veće razlike između žena i muškaraca.

Slika 17. Svest ispitanika o potencijalnim pretnjama po njihovo zdravlje i zdravlje njihove porodice

Kao što je prikazano na slici 18 ispod, podaci razvrstani prema etničkoj pripadnosti ističu razlike u znanju među etničkim grupama u pogledu potencijalnih ekoloških pretnji po njihovo zdravlje i zdravlje njihovih porodica. Ukupno 35,7% kosovskih Srba, 28,9% pripadnika ostalih kosovskih zajednica i 11,2% kosovskih Albanaca nema znanje o ovoj temi. Najveća razlika između decembra 2020. godine (26,7%) i maja 2021. godine (11,2%) je pad broja kosovskih Albanaca koji nemaju znanje o ovoj temi. Kosovski Srbi predstavljaju najveći udeo ispitanika koji su izjavili da nemaju znanje (35,7%) o toj temi. Pripadnici ostalih kosovskih zajednica čine najveći udeo onih koji imaju malo znanja (36,8%), dok kosovski Albanci vode u prosečnom znanju (32,8%) o toj temi. Kosovski Albanci takođe vode sa puno znanja o ovom pitanju (20,2% za razliku od 7,1% u decembru 2020. godine), zatim pripadnici ostalih kosovskih zajednica (9% u poređenju sa 2,5% u decembru 2020. godine) i kosovski Srbi (3,8% u poređenju sa 6,2% u decembru 2020. godine).

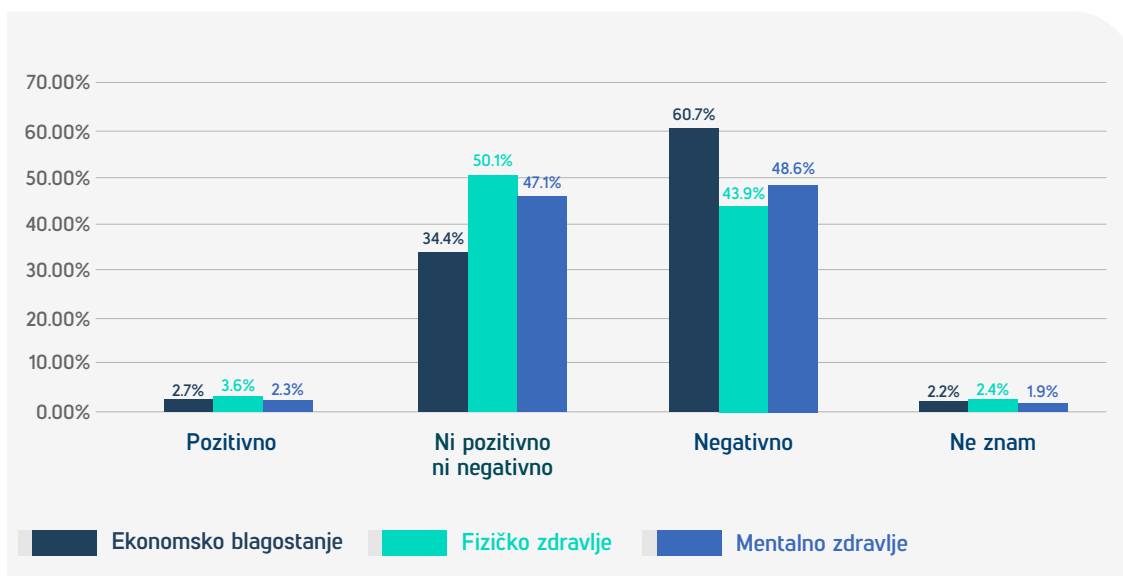

Slika 18. Svest ispitanika o potencijalnim pretnjama po njihovo zdravlje i zdravlje njihovih porodica, podaci podeljeni prema etničkoj pripadnosti

COVID-19

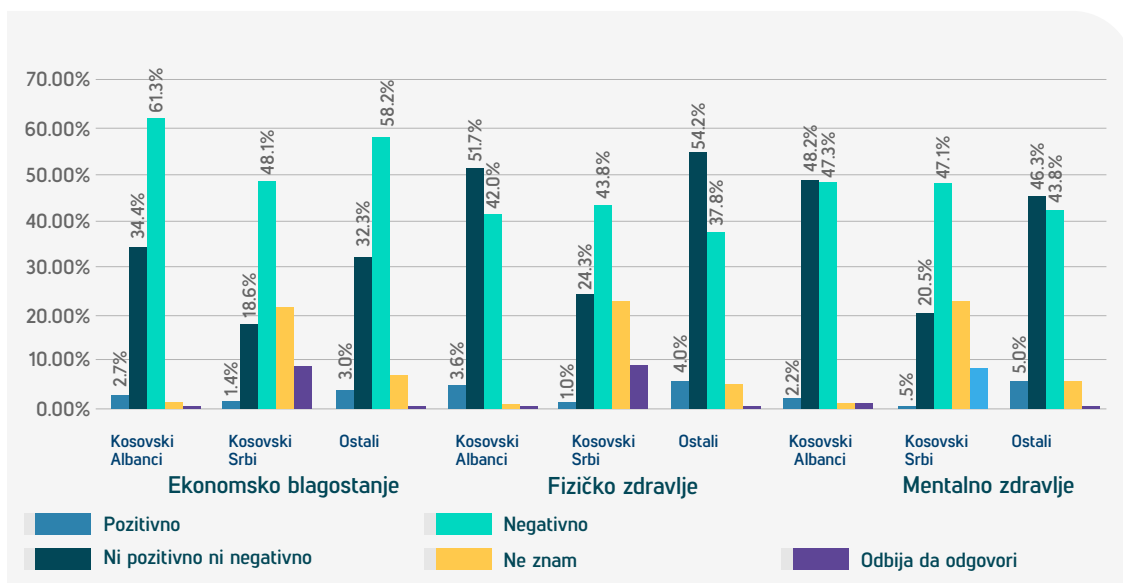
Da bismo uporedili trendove iz 2020. godine, ispitivanje javnog mnjenja u maju 2021. godine takođe je sadržalo pitanja o pandemiji COVID-19. Ispitanici su prvo pitani o uticaju COVID-19 na njihovo ekonomsko blagostanje, fizičko zdravlje i mentalno zdravlje. Ukupno 60,7% (68,7 u decembru 2020. godine i 65,9% u aprilu 2020. godine) ispitanika izjavilo je da je COVID-19 negativno uticao na njihovo ekonomsko blagostanje; 43,9% (46,9% u decembru 2020. godine i 40,7% u aprilu 2020. godine) izjavilo je da negativno utiče na njihovo fizičko zdravlje; i 48,6% (52,8% u decembru 2020. godine i 59% u aprilu 2020. godine) navelo je da to utiče na njihovo mentalno zdravlje. Podaci razvrstani prema polu ne pokazuju veću razliku u uticaju COVID-19 na ekonomsko blagostanje žena (59,8%) i muškaraca (60,8%). Ne mogu se uočiti veće razlike između žena (47,2%) i muškaraca (48,5%) na uticaju COVID -19 na mentalno zdravlje, dok je uticaj COVID -19 na fizičko zdravlje veći kod muškaraca (45,2%) nego kod žena (41,4%). Podaci razvrstani po polu takođe pokazuju pad negativnih efekata COVID -19 na žene i muškarce u pogledu ekonomskog blagostanja, mentalnog zdravlja i fizičkog zdravlja.

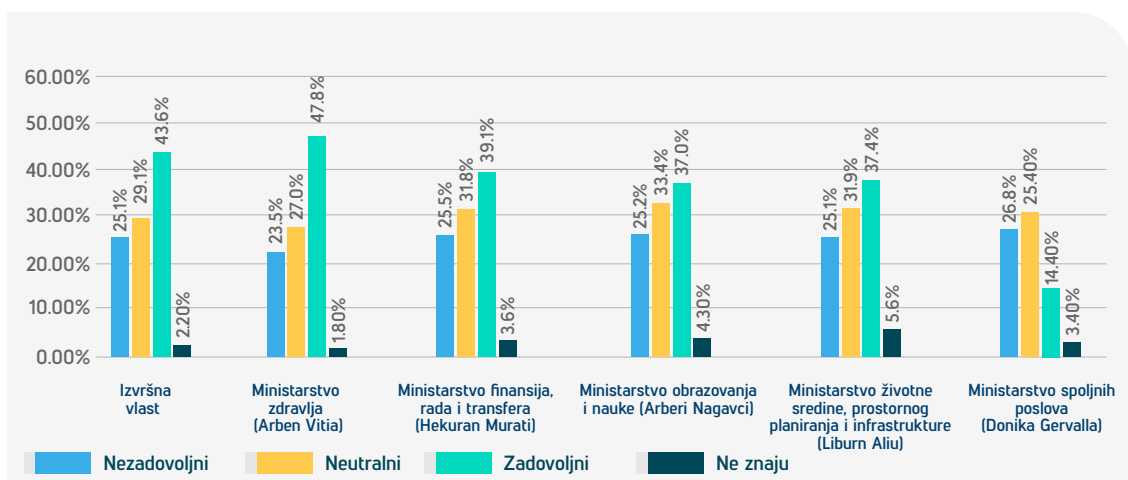
Slika 19. Uticaj COVID-19 na ekonomsko blagostanje i na fizičko i mentalno zdravlje

Podaci razvrstani prema etničkoj pripadnosti pokazuju da je uticaj COVID-19 na ekonomsko blagostanje bio značajan prema ispitanicima iz svih etničkih zajednica: ukupno 61,3% kosovskih Albanaca, 48,1% kosovskih Srba i 58,2% pripadnika ostalih kosovskih zajednica prijavilo je negativan uticaj COVID-19 o njihovom ekonomskom blagostanju. Ukupno 34,4% kosovskih Albanaca, 18,6% kosovskih Srba i 32,3% pripadnika drugih kosovskih zajednica odgovorilo je da nije bilo uticaja na njihovo ekonomsko blagostanje zbog izbijanja COVID-19. Dok je 42% kosovskih Albanaca prijavilo da je COVID-19 negativno uticao na njihovo fizičko zdravlje, 43,8% kosovskih Srba i 37,8% pripadnika drugih kosovskih zajednica prijavilo je isto. Istovremeno, 47,3% kosovskih Albanaca, 47,1% kosovskih Srba i 43,8% pripadnika drugih kosovskih zajednica prijavilo je negativan uticaj COVID-19 na njihovo mentalno zdravlje. Ukratko, ove brojke sugerišu da je situacija stvorena izbijanjem COVID -19 na Kosovu imala velike negativne efekte na ekonomsko blagostanje ispitanika, praćeno mentalnim i fizičkim zdravljem.

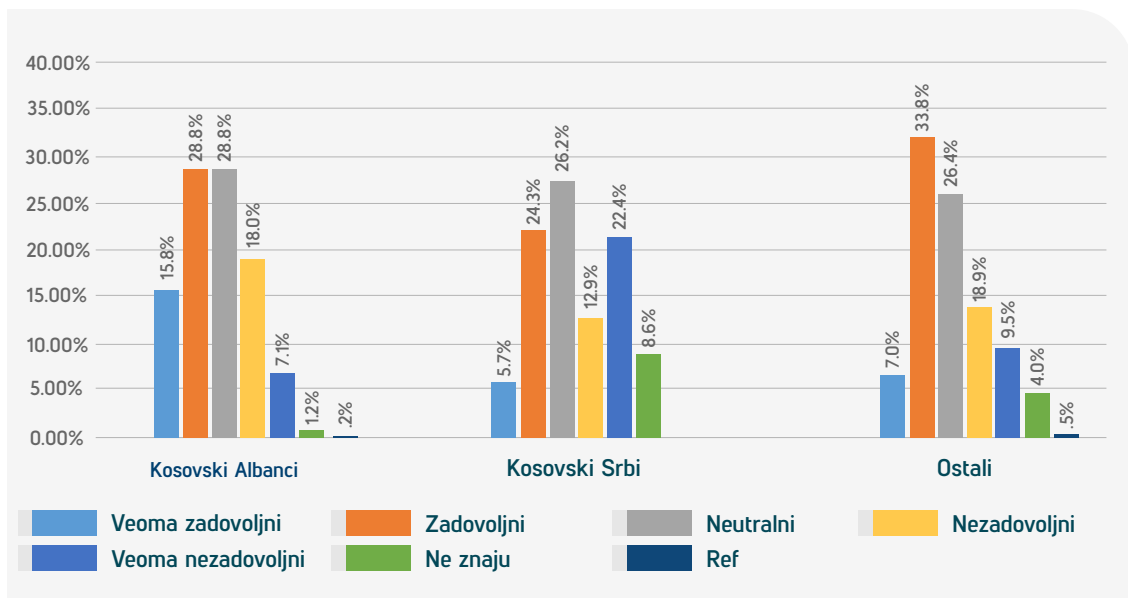
Slika 20. Uticaj COVID-19 na ekonomsko blagostanje i na fizičko i mentalno zdravlje, podaci podeljeni prema etničkoj pripadnosti

Ispitanici su takođe pitani da li su zadovoljni merama koje su preduzele javne institucije na Kosovu da spreče širenje COVID-19. Podaci ukazuju na umereno zadovoljstvo i preokret percepcije u odnosu na decembar 2020. godine, pri čemu je veći broj ispitanika (43,6%) zadovoljan merama koje je preduzeo izvršni kabinet, za razliku od decembra 2020. godine kada je većina ispitanika (58%) bila nezadovoljna merama Izvršne vlasti Kosova i samo 15,6% je zadovoljno. Uprkos ovom porastu zadovoljstva, stopa zadovoljstva u maju 2021. niža je nego u aprilu 2020. godine, kada je 78,8% izrazilo zadovoljstvo odgovorom Izvršne vlasti Kosova na krizu izazvanu izbijanjem COVID-19. Podaci razvrstani po polu ne pokazuju veće razlike između žena (43,6%) i muškaraca (43,2%) u pogledu zadovoljstva merama koje je Izvršna vlast preduzela da spreči širenje pandemije. Vredi napomenuti da je u anketi javnog mnjenja u aprilu 2020. godine stopa zadovoljstva bila mnogo veća, jer je većina žena (81,5%) i muškaraca (76%) bila zadovoljna odgovorom Izvršne vlasti Kosova na krizu izazvanu izbijanjem pandemije COVID-19.

Slika 21. Zadovoljstvo odgovorom javnih institucija na krizu koju je stvorio COVID-19

Podaci razvrstani prema etničkoj pripadnosti takođe ukazuju na umereno zadovoljstvo merama koje je preduzela Izvršna vlast, za razliku od velikih fluktuacija zadovoljstva između aprila i decembra 2020. godine. Merama Izvršne vlasti zadovoljno je ukupno 44,6% kosovskih Albanaca, a slede 40,8 % članova ostalih kosovskih zajednica, dok je samo 5,7% kosovskih Srba izrazilo zadovoljstvo merama koje je preduzela Izvršna vlast Kosova. Ukupno je 25,1% nezadovoljnih kosovskih Albanaca, zatim 39,1% kosovskih Srba i 28,4% članova ostalih kosovskih zajednica.

Slika 22. Zadovoljstvo odgovorom javnih institucija na krizu koju je stvorio COVID-19, podaci podeljeni prema etničkoj pripadnosti

Metodologija

Rezultati predstavljeni u ovom kratkom tekstu zasnovani su na anketi javnog mnjenja koja je obuhvatila 1.307 ispitanika na Kosovu, starijih od 18 godina, u periodu od 12. do 25. maja 2021. godine. Uzorak je obuhvatio isti broj muškaraca i žena iz svih kosovskih opština i regiona, pokrivajući i gradska i seoska područja. U pogledu etničke pripadnosti uzorak je obuhvatio 896 kosovskih Albanaca, 210 kosovskih Srba i 201 pripadnika drugih kosovskih zajednica (Aškalija, Bošnjaka, Egipćana, Goranaca, Roma i Turaka). Istraživanje je zasnovano na višefaznom uzorkovanju slučajnih verovatnoća i sprovedeno je putem intervjua licem u lice. Uzorak je reprezentativan za domaćinstva na Kosovu.⁶

Ponderisanje ukupne populacije

Anketa Pulsa javnosti uzorkuje veliki broj manjina kako bi se podaci razvrstali prema etničkoj pripadnosti. Međutim, prilikom izračunavanja ukupnih brojeva, tim Pulsa javnosti ponderira podatke prema stvarnim brojkama populacije. Od 2002. godine koriste se sledeći procenti za ponderisanje ukupnog broja stanovništva:

- **Kosovski Albanci: 88%;**
- **Kosovski Srbi: 6%;**
- **Članovi ostalih zajednica na Kosovu: 6%.**

Na osnovu rezultata popisa stanovništva iz 2011. godine i zvaničnim podacima Kosovske agencije za statistiku, trenutni etnički sastav na Kosovu je sledeći:

Etnička pripadnost	Ukupna populacija	Procenat ukupne populacije
Kosovski Albanci	1,616,869	92.93
Kosovski Srbi	25,532	1.47
Kosovski Turci	18,738	1.08
Kosovski Bošnjaci	27,533	1.58
Kosovski Gorani	10,265	0.59
Kosovski Romi	8,824	0.51
Kosovske Aškalije	15,436	0.89
Kosovski Egipćani	11,524	0.66
Ostali, koji su odbili da se izjasne	5,104	0.29
Ukupno	1,739,825	100.00

⁶ U izveštaju se koriste izrazi procenat i procentni poeni. Procentni poeni je numerička razlika između dva procenta; dok je procenat odnos izražen udelom od 100. Procenat se odnosi na stopu promene, dok procentni poeni meri stvarni iznos promene.

Ako bi se sledile ove cifre za anketiranje Pulsa javnosti, ponderisanje bi izgledalo ovako:

- **Kosovski Albanci: 93%;**
- **Kosovski Srbi: 2%;**
- **Pripadnici ostalih kosovskih zajednica: 5%.**

Međutim, s obzirom da kosovski Srbi na severu Kosova nisu učestvovali u popisu stanovništva 2011. godine, zajedno sa opštim zapažanjem da je stopa učešća kosovskih Srba na ostatku Kosova procenjena, potrebno je dodati još 34.000 kosovskih Srba, učinivši ukupan broj kosovskih Srba razmatranih za potrebe ove studije na 59.532. Ovo je takođe povećalo ukupan broj stanovnika Kosova na 1.773.825. Uzevši u obzir ove promene, ponderisanje u anketama Pulsa javnosti primenjen je na sledeći način:

- **Kosovski Albanci: 92%;**
- **Kosovski Srbi: 4%;**
- **Pripadnici ostalih zajednica na Kosovu (kosovske Ashkalije, kosovski Bošnjaci, kosovski Egipćani, kosovski Gorani, kosovski Romi i kosovski Turci): 4%.**

Izračunavanje indeksa

ID je složeni prosek zasnovan na nivou saglasnosti ili neslaganja ispitanika sa sledećim dešavanjima na Kosovu: obim slobodnih i poštenih izbora, nadgledanje skupštine, učinak centralnih institucija, nezavisnost pravosudnog sistema, sloboda izražavanja i medija, postojanje mehanizma nadzora civilnog društva, Ustav i zakoni zasnovani na ljudskim pravima i da li lokalna i centralna vlada rade u skladu sa prioritetima građana. ID je kontinuirana mera koja se kreće od 0 do 3, pri čemu ocena 0 znači da nijedan ispitanik ne smatra da je demokratizacija na dobrom putu, a ocena 3 znači da se svi ispitanici u potpunosti slažu da je demokratizacija na dobrom putu.

IEP je složeni prosek koji se izračunava na osnovu procene ispitanika o povoljnim ili nepovoljnim ekonomskim uslovima na Kosovu. Tačnije, ispitanici procenjuju sledeće uslove: očekivanja u pogledu ukupnog prihoda njihove porodice, uslove zapošljavanja u narednih šest meseci i procenu trenutnih uslova poslovanja i zapošljavanja. IEP je kontinuirana mera koja se kreće od 0 do 3, gde opseg od 0 do 1,5 ukazuje na nepovoljnu procenu ekonomske situacije od strane većine stanovništva, a opseg od 1,5 do 3 ukazuje na povoljnu procenu većine.

USAID

NGA POPULLI AMERIKAN
OD AMERIČKOG NARODA

UN
DP

PULS JAVNOSTI

XX

Maj 2021

